

Šesti kvartalni izveštaj

1. jul – 30. septembar 2016.

Republic of Serbia

Programme Funded by EU

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Implementing Partner

CRIS broj: 2014/342-561, IPA 2013, Srbija

Opšti cilj: Doprinos održivom razvoju jugoistoka i jugozapada Srbije kroz unapređenje koordinacije između republičkih i lokalnih vlasti, stvaranje povoljnijeg okruženja u pogledu zapošljavanja, poslovanja i razvoja infrastrukture i unapređenje dobrog upravljanja i socijalnog uključivanja.

Svrha: Unapređenje lokalnog nivoa upravljanja, poboljšanje uslova za razvoj infrastrukture, jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za planiranje i upravljanje, stvaranje povoljnijeg okruženja za razvoj poslovanja, kao i podrška razvoju politika socijalnog uključivanja i zapošljavanja.

Ukupni budžet: 24,46 miliona evra *

Datum početka: 7. maj 2014.

Datum završetka: 7. novembar 2017.

Opštine obuhvaćene programom: Novi Pazar, Ivanjica, Nova Varoš, Priboj, Prijepolje, Raška, Sjenica i Tutin, na jugozapadu Srbije

Prokuplje, Blace, Žitorađa, Kuršumlija u Topličkom okrugu

Leskovac, Bojnik, Vlasotince, Lebane, Medveđa i Crna Trava u Jablaničkom okrugu

Vranje, Bosilegrad, Bujanovac, Vladičin Han, Preševo, Surdulica i Trgovište u Pčinjskom okrugu

Brus Rasinskom okrugu

Aleksinac, Gadžin Han, Doljevac, Merošina i Svrljig u Niškom okrugu

Babušnica, Bela Palanka u Pirotском okrugu

Knjaževac u Zaječarskom okrugu

Donatori: Evropska unija
Vlada Švajcarske
Vlada Republike Srbije

Program sprovodi: Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)

Datum podnošenja izveštaja: 14. oktobar 2016.

* Sedam miliona evra od ukupnog budžeta iz sredstava Evropske unije namenjeno je za prioritetne infrastrukturne projekte koje će sprovoditi CFCU

Period izveštavanja: 1. jul 2016 – 30. septembar 2016.

Akronimi

ACES	Udruženje inženjera konsulanata Srbije (eng. <i>Association of Consulting Engineers of Serbia</i>)
CFCU	Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije (eng. <i>Central Funding and Contracting Unit</i>)
CIF	Fond za učešće građana
CSP	Centar za socijalnu politiku
DEU	Delegacija Evropske unije
DU	Dobro upravljanje
EU	Evropska unija
FIDIC	Međunarodna federacija inženjera konsulanata
GIS	Geografski informacioni sistem
JPP	Javno-privatno partnerstvo
KT	Koordinaciono telo Vlade Republike Srbije za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa
LSU	Lokalna samouprava
MMP	Mikro i mala preduzeća
MRR	Mehanizam rodne ravnopravnosti
MSP	Mala i srednja preduzeća
NVO	Nevladina organizacija
OCD	Organizacija civilnog društva
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OPZ	Opis poslova i zadataka
PKI	Planovi kapitalnih investicija
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (eng. <i>Swiss Agency for Development and Cooperation</i>)
SEIO	Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije (eng. <i>Serbian European Integration Office</i>)
SIPRU	Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (eng. <i>Social Inclusion and Poverty Reduction Unit</i>)
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
SSG	Savetodavne službe za građane
TP	Tehnička pomoć
UN Women	Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena
UOP	Upravni odbor Programa

Kratak pregled

Treći kvartal 2016. godine koji pokriva ovaj izveštaj obeležilo je odobrenje novih projekata u vrednosti od preko tri miliona evra i snažan napredak ka postavljenim ciljevima za ovu godinu. Upravni odbor (UO) programa odobrio je 1,5 miliona evra za finansiranje 14 projekata lokalne infrastrukture i još četvrt miliona evra za podršku preduzetnicima, mikro i malim preduzećima, pružanje tehničke pomoći za razvoj projekata javno privatnog partnerstva u oblasti javne rasvete u Knjaževcu, Raškoj i Surdulici, kao i za podršku za 34 lokalne samouprave (LSU) u primeni sistema elektronskog izdavanja građevinskih dozvola. Odobrena je i izrada planskih dokumenata i studija o modelu upravljanja za Park prirode „Golija“ – što će doprineti stvaranju preduslova za održivi razvoj ovog jedinstvenog prirodnog bogatstva Srbije.

U pogledu socijalnog uključivanja, UO je odobrio 24 partnerska projekta civilnog društva i LSU, projekta od kojih će trajnu korist imati ranjive grupe, 22 predloga projekata podrške samozapošljavanju mladih, kao i 16 projekata koji doprinose uključivanju Roma i Romkinja. Odobrenje kriterijuma za podršku grupama poljoprivrednih proizvođača i stručne obuke u LSU omogućilo je objavljivanje oba poziva tokom perioda o kome se izveštava, kao i pokretanje procesa evaluacije primljenih prijava, koje će biti predstavljenje za odobrene na sledećem sastanku UO.

Na kraju trećeg kvartala 2016. godine, od 208 odobrenih projekata, 20 je završeno tokom perioda izveštavanja, dovodeći broj završenih projekata na 86 (41%). Statistike ukazuju da je Evropski PROGRES u vrhuncu implementacije, pri čemu će broj završenih projekata nastaviti da raste u

Tokom perioda izveštavanja, završeno je 17 projekata za izradu tehničkih projekata tokom ovog perioda, 37 ukupno, čime je stvorena grupa mera „spremnih za izradu“ u procenjenom iznosu od 25 miliona evra, dok su opštine Svrlijig i Bela Palanka, prevashodno kroz Kancelariju za upravljanje javnim ulaganjima, takođe osigurale 530.000 evra za rekonstrukciju škola. Izgrađene su prve dve, od 18, pregrade za zaštitu od poplava na slivovima Puste reke i Raške. Takođe je pokrenut razvoj tehničke dokumentacije za zaštitu od erozije na slivovima reka Jablanice, Pčinje i Vlasine i idejno rešenje za zaštitu Južne Morave od poplava.

Dva od 22 granta za planove detaljne regulacije (PDR) su zatvorena, dok preostali PDR i projekti za uspostavljanje geografskog informacionog sistema (GIS) napreduju u skladu sa planovima. Komponenta obučavanja na radu Međunarodne federacije inženjera konsultanata (FIDIC), otpočeta je predstavljanjem mogućnosti za primenu ovog modaliteta ugovora u okviru postupka javne nabavke u Srbiji pred 40 predstavnika LSU.

Nakon odobrenja, Program je dobio veći prostor da „povezuje“ dobro upravljanje (DU) sa lokalnom infrastrukturom, što je jedno od ključnih pitanja uzrokovanih kašnjenjem grant sheme kojom upravlja Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU Ministarstva finansija (CFCU). Aktivnosti DU takođe obuhvataju dve radionice za omogućavanje saradnje nacionalnih i lokalnih institucija na primeni politika u oblasti životne sredine i socijalnih pitanja, kao i pokretanje lokalnih reformi DU u prve dve opštine. Rad na rodnim pitanjima nastavljen je objavljinjem Poziva za podršku lokalnim mehanizmima rodne ravnopravnosti i potpisivanjem ugovora sa *UN Women* za rad na uspostavljanju ženskih parlamentarnih mreža.

Uz 14 iz prethodnog kvartala, 21 preduzeće je registrovano kroz aktivnosti ženskog preduzetništva, što je za sad dovelo do otvaranja 45 novih radnih mesta. Većina LSU je unela 90% podataka a zabeleženo je unapređenje indeksa konkurentnosti za u proseku 16% u šesnaest LSU, dok je pet zadržalo isti indeks iz 2013, a neznatni pad zabeležen je u tri LSU. Uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta i kvaliteta hrane pokrenuto je u 19 korisničkih MSP.

Centar za socijalnu politiku (CSP) je završio analizu mehanizama za socijalno uključivanje i zapošljavanje ranjivih grupa na lokalnom nivou. Ovo važno istraživanje ukazuje da velika većina od 34 LSU ima savete za zapošljavanje i lokalne akcione planove za zapošljavanje i da primenjuju mere zapošljavanja. S druge strane, LSU imaju ograničene informacije o tržištu rada i nedovoljne kapacitete za izradu lokalnih politika zapošljavanja. Usluge socijalne zaštite pružaju se u 31 opštini, ali su često nedovoljno razvijene i nejednakost dostupnosti. CSP je takođe razvio metodologiju za mapiranje potreba ranjivih grupa za socijalnim uslugama.

Nakon pozitivnih rezultata prve faze projekta podršci učenju srpskog kao nematernjeg jezika u osnovnim školama u Preševu i Bujanovcu putem angažovanja saradnika u nastavi, i usled zahteva od Koordinacionog tela za opštine Bujanovac, Preševu i Medveđu (KT), Evropski PROGRES produžio je ovu intervenciju i tokom školske 2016/2017. godine.

Ključne aktivnosti komunikacije obuhvatale su organizovanje godišnjeg sastanka Upravnog odbora programa (UOP) u Vranju i posetu ambasadora Švajcarske i direktorke Švajcarske agencije za razvoj i saradnju, dok je šef Sektora II Delegacije Evropske unije posetio Bojnik, Lebane i Vranje. Izdato je deset saopštenja za štampu, podržana četiri lokalna festivala, razvijeni „opštinski profili“ koji pružaju uvid u pomoć svakoj od 34 LSU. Aktivnosti su dovele do 450 pozitivnih medijskih izveštaja, od kojih je 200 bilo u nacionalnim medijima, što je nastavak izrazito pozitivnog trenda u pokrivenosti doprinosa donatora razvoju Srbije u nacionalnim medijima. Društvene mreže su takođe značajne za promociju podrške koju Evropska unija i Vlade Švajcarske i Republike Srbije pružaju u području, obzirom da su objave na Fejsbuku dosegle čitavih 29.564 osoba, dok su 32 tvita redovno ponovo tvitovana.

Program je međutim zabeležio dva značajna rizika. Zbog postizborne kombinatorike, u najmanje šest opština koje učestvuju u programu, ključne kontakt osobe Evropskog PROGRESa, uključujući one odgovorne za aktivnosti dobrog upravljanja (DU) smenjene su ili prebačene u druga odeljenja. Time može biti smanjena efikasnost i delotvornost jer, ako ništa drugo, novoimenovanim osobama će biti potrebno vremena da se upoznaju sa tekućim projektima Evropskog PROGRESa.

Ključni indikatori učinka programa bili su pozitivni: plan rada za prethodnu fazu izvršen je gotovo 100%, dok je finansijsko izvršenje za ovaj period premašilo 2,2 miliona evra. U svetlu ambicioznih aktivnosti u vezi sa preduzetništvom i MSP, kao i zbog velikog broja tekućih i planiranih nabavki, Evropski PROGRES će ojačati sektor konkurentnosti i veze sa Službom operacija. Program je preuzeo korake da dodatno unapredi planiranje, pošto će ono biti ključno u poslednjoj godini kada će i tolerancija prema kašnjenju projekata biti manja.

Ovaj kvartalni izveštaj pokriva period od 1. jula do 30. septembra 2016. i daje pregled napretka i učinka, ažurirana pitanja koja se odnose na upravljanje i koordinaciju, pregled ključnih rizika i pitanja, pitanja kvaliteta i održivosti, uvide u ključna ostvarenja tokom narednog kvartalnog perioda, kao i odeljak o naučenim lekcijama. Veći broj aneksa obezbeđuje dubinski uvid u posebne mere preduzete u okviru programa. Aneks VI predstavlja integralni deo ovog izveštaja i pruža kratak pregled ostvarenog napretka u odnosu na indikatore u matrici logičkog okvira programa.

Sadržaj

AKRONIMI	2
KRATAK PREGLED	3
PREGLED NAPRETKA I REZULTATA	6
POLITIČKI I PROGRAMSKI KONTEKST	6
NAPREDAK U OSTVARIVANJU CILJEVA I REZULTATA.....	6
UPRAVLJANJE I KOORDINACIJA	22
UPRAVNI ODBOR PROJEKTA	22
FINANSIJE.....	23
NABAVKA I BESPOVRATNA SREDSTVA	23
LJUDSKI RESURSI	24
LOGISTIKA	25
BEZBEDNOST	25
INFORMACIONE I KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE.....	25
RIZICI I PROBLEMI	26
KVALITET I ODRŽIVOST.....	27
INTERNA PROVERA KVALITETA PROJEKATA U UNOPS SRBIJA.....	27
KONTROLA KVALITETA	27
ODRŽIVOST.....	27
NAUČENE LEKCIJE	28
PLAN RADA.....	29
ANEKS VI - NAPREDAK U ODNOSU NA POKAZATELJE U MATRICI LOGIČKOG OKVIRA.....	31

Pregled napretka i rezultata

Politički i programske kontekst

Vlada Republike Srbije formirana je 11. avgusta 2016. i to je razlog zbog kojeg je bio ograničen broj dešavanja u domenu politika koje utiču na program. Međutim, nekoliko događaja zaslužuje pažnju:

- U skladu sa odobrenim merama i aranžmanima za fiskalnu konsolidaciju sa Međunarodnim monetarnim fondom, Vlada Republike Srbije usvojila je izmene i dopune Zakona o finansiranju lokalne samouprave 19. avgusta 2016¹, koje će se primenjivati od 1. januara 2017. Usvojeni amandmani odnose se na preraspodelu poreza na dohodak između lokalnog i republičkog budžeta i smanjenje udela koji ide lokalnoj samoupravi za u proseku 4%. Ovi amandmani su privremeno rešenje, a Vlada će raditi na novoj verziji Zakona o finansiranju lokalne samouprave. Trenutni predlog neće značajno smanjiti budžete LSU, tako da se ne predviđa negativan uticaj na aktivnosti Evropskog PROGRESa. Međutim, pozivi na strožiju fiskalnu disciplinu ukazuju na relevantnost podrške lokalnoj poreskoj upravi kao i uvođenja programskog budžetiranja.
- U septembru, Balkanska mreža za razvoj civilnog društva predstavila je Regionalni izveštaj za 2015. za praćenje podsticajnog okruženja za razvoj civilnog društva. U izveštaju se naglašava da je neophodno raditi na unapređenju zakonskog okvira koji se odnosi na slobodu okupljanja. Očekuju se važne izmene u odnosu na Zakon o volontiranju i status OCD kao pružalaca usluga. Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom prepoznata je kao glavni institucionalni mehanizam za podršku dijaloga između države i civilnog društva, što ukazuje na potrebu za diverzifikovanjem kanala komunikacije i radom na sveobuhvatnom okviru saradnje umesto na jednom mehanizmu.

Napredak u ostvarivanju ciljeva i rezultata

Treći kvartal 2016. bio je uspešan, s obzirom na to da je program ispunio postavljene ciljeve.. Na kraju trećeg kvartala 2016. Evropski PROGRES imao je 208 potpisanih, od čega je 20 projekata završeno tokom ovog izveštajnog perioda, a 86, odnosno 41% ,ukupno.

¹ <http://www.kt.gov.rs/cr/news/arhiva-vesti/vlada-republike-srbije-usvojila-predlog-izmena-zakona-o-finansiranju-lokalnih-samouprava/>

Program privodi rkaju prikupljanje podataka za praćenje indeksa konkurentnosti programskih LSU. Većina LSU je unela preko 90% podataka, a zabeležen je napredak indeksa konkurentnosti za u proseku 16% u šesnaest² LSU, dok je pet³ zadržalo isti indeks kao u 2013. a neznatan pad je zabeležen u tri⁴ LSU.

Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem/ukidanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

Tokom ovog perioda fokus je bio na pokretanju novih inicijativa koje bi trebalo da ojačaju lokalno upravljanje. Prvo, devet opština je iskazalo interesovanje za pomoć na polju reforme lokalnog upravljanja u odnosu na administraciju, odgovornost, učešće i imovinu LSU, dok su prve aktivnosti započete u Prokuplju i Merošini. Ove lokalne reforme u oblasti dobrog upravljanja (DU) treba da unaprede učinak LSU kroz jačanje kapaciteta i izradu lokalnih politika, uz poštovanje relevantnih nacionalnih okvira.

Program je nastavio rad na rodnoj ravnopravnosti potpisivanjem ugovora sa *UN Women* za uspostavljanje ženskih parlamentarnih mreža, kao i pokretanjem poziva za dostavljanje predloga projekata za podršku projektima lokalnih mehanizama rodne ravnopravnosti (MRR). Ove aktivnosti bi trebalo da ojačaju položaj žena u lokalnom političkom životu i reše neka konkretna rodna pitanja na nivou zajednice. Međutim, tokom priprema ovih aktivnosti, kao što je nagovešteno u prethodnom izveštaju, Evropski PROGRES je potvrđio postojanje izazova u ovoj oblasti. Dok MRR postaje u 33 opštine⁵, njihov nivo aktivnosti je nedosledan, angažovanost je uslovljena donatorskom podrškom, što obuhvata i izradu lokalnih akcionalih planova (LAP), a suviše često podrška rodnoj ravnopravnosti ostaje deklarativna⁶. Program će pratiti dešavanja i preporučiti potencijalne korektivne mere.

Iako je izrada PDR, koji su povezani sa napretkom ekonomskih aktivnosti, u skladu sa planovima, ponovo je potvrđeno da su rani javni uvid, a posebno preporuka programa LSU da organizuju sastanak sa investitorima, prakse koje doprinose kvalitetu planova. Na primer, kompanija koja je izrađivala PDR dobila je izuzetno vredne informacije od investitora u Raškoj u odnosu na njihove infrastrukturne potrebe i planove za ulaganje. To će doprineti primenljivosti PDR, što bi zauzvrat trebalo da poveća verovatnoću investicija.

Aktivnosti

1.1 Podrška LSU da razvijaju kapacitete za planiranje i realizaciju kapitalnih investicija

Planovi kapitalnih investicija

² 16 LSU koje su unapredile celokupnu konkurentnost su: Leskovac, Sviljig, Doljevac, Vlasotince, Trgovište, Surdulica, Novi Pazar, Nova Varoš, Crna Trava, Bosilegrad, Blace, Bela Palanka, Babušnica, Aleksinac, Lebane i Žitorađa.

³ Pet LSU koje su zadržale isti indeks su Knjaževac, Sjenica, Raška, Prokuplje i Bojnik.

⁴ Vranje, Prijeplje i Kuršumlija.

⁵ Doljevac je jedina opština među 34 LSU u okviru Evropskog PROGRESa koja nema MRR.

⁶ Aneks I, Prilog 1.1_Uputnik o rodnoj ravnopravnosti

Sedam⁷ od 15 planova kapitalnih investicija (PKI) koji su izrađeni uz tehničku pomoć (TP) programa, usvojeno je na lokalnim skupštinama. Proces je kasnio zbog lokalnih izbora i naknadnih promena unutar lokalne uprave. Preostalih osam PKI čeka na usvajanje u Beloj Palanci, Novoj Varoši, Preševu i Bujanovcu, u Merošini i Vranju će biti revidirani da bi se obezbedila bolja usklađenost sa ostalim strateškim dokumentima, dok su Medveđa i Brus pokazali nedostatak posvećenosti za proces. Pružanje tehničke pomoći je završeno, ali će Evropski PROGRES nastaviti da prati i pomaže ovaj proces.

Podrška lokalnim poreskim upravama

Administrativno je zatvoreno četrnaest sporazuma o bespovratnoj pomoći za unapređenje lokalnih baza podataka o poreskim obveznicima, dok će proces u Preševu i Tutinu biti završen nakon povraćaja neutrošenih sredstava⁸. Dalji napori programa biće usmereni na praćenje efekata ove aktivnosti.

1.2 Pomoć opština u stvaranju urbanističkih uslova za razvoj infrastrukture

Izrada 31 plana detaljne regulacije (PDR)

Ugovori o bespovratnoj pomoći za Sjenicu i Tutin za izradu tri PDR završeni su u septembru 2016. Planovi u ove dve opštine su u fazi nacrta, ali program nije produžio sprovođenje. To je zbog toga što opštinske uprave za urbanizam i planiranje rade na izradi planova, a LSU su se obavezale da će osigurati njihovo blagovremeno usvajanje. Program će nastaviti da prati dešavanja.

Četiri LSU⁹ okončale su procedure ranog javnog uvida tokom ovog perioda, dok je ovaj obavezni korak u izradi PDR završen za ukupno 24 plana u 18 LSU. Vranje je ostvarilo značajniji napredak i završilo javni uvid, dok je ova procedura zakazana ili traje u sedam LSU.

Uspostavljanje geografskog informacionog sistema (GIS) u 11 LSU

Devet LSU usvojilo je Odluku o uspostavljanju geografskog informacionog sistema, a svih 11 LSU je ustanovilo radne grupe za GIS, čime je obezbeđen pravni osnov za održivi razvoj ovog alata. Tri LSU¹⁰ održale su studijsku posetu a LSU koje sprovode projekat u partnerstvu¹¹ potpisale su međuopštinske sporazume o saradnji.

Tokom ovog kvartala, Prokuplje je potpisalo sporazum o saradnji među članovima GIS-a, dok su tri LSU u procesu potpisivanja¹². Nabavka za sve budžetske stavke završena je u šest LSU¹³, dok je pet LSU¹⁴ u procesu završavanja. Obuke koje se odnose na uspostavljanje GIS i korišćenje softvera sprovedene su u četiri LSU¹⁵.

⁷ Lokalne skupštine u Aleksincu, Novoj Varoši, Novom Pazaru, Raškoj, Sjenici, Vladičinom Hanu i Vlasotincu usvojile su PKI

⁸ Ukupan iznos koji treba da vrati Preševo iznosi 1.604 evra, a Tutin 251 evra.

⁹ Prijepolje, Babušnica, Gadžin Han i Raška.

¹⁰ Preševo, Surdulica i Vranje.

¹¹ Merošina i Aleksinac.

¹² Leskovac, Merošina i Sjenica.

¹³ Novi Pazar, Sjenica, Prokuplje, Merošina (u partnerstvu sa Aleksincom), Leskovac i Surdulica.

¹⁴ U toku preostale nabavke u Vranju, Preševu, Kuršumliji i Beloj Palanci.

¹⁵ Kuršumlija, Prokuplje, Sjenica i Surdulica.

1.3 Tehnička pomoć LSU da unaprede postupke i procese ugovaranja, upravljanja ugovorima, praćenja i evaluacije infrastrukturnih projekata

Udruženje inženjera konsultanata Srbije (ACES), partner u implementaciji, organizovalo je jednodnevnu obuku o primeni FIDIC modaliteta ugovora na proces javnih nabavki u Srbiji. Obuka je održana za 14 LSU čiji su infrastrukturni projekti odobreni za finansiranje na UOP u avgustu 2016. nakon čega je počeo rad na organizaciji javne nabavke u okviru tih grantova. Pored toga, obuka je održana u četiri opštine čiji se infrastrukturni predlozi nalaze na rezervnoj listi za finansiranje. Od 52 pozvana učesnika i učesnice iz 18 LSU, obuci je prisustvovalo 41 (32% žena i 68% muškaraca) i pozitivno je ocenilo.¹⁶

1.4 Podrška opštinama da ojačaju svoje kapacitete za dobro upravljanje i pokrenu strukturne reforme upravljanja

Program je posetio 20 LSU i predstavio pakete reformi DU koje bi bile sprovedene u opštinama u okviru napora da se unapredi njihov učinak¹⁷. Uopšteno su povratne informacije od LSU bile pozitivne, dok je devet potvrdilo zainteresovanost za ovu aktivnost u pismenoj formi i odredilo timove koji bi učestvovali u lokalnim reformama DU.

Pored toga, program se sastao sa predstavnicima Direkcije za e-upravu Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave i, na osnovu diskusija, će razmotriti uključivanje aktivnosti u pakete reformi DU koje unapređuju kvalitet opštinskih internet prezentacija i elektronskih usluga.

Misija švajcarskog eksperta za DU koja je održana od 13. do 15. septembra iskorišćena je za definisanje narednih koraka na implementaciji paketa reformi DU kao i za pripremu pristupa za povezivanje odobrenih infrastrukturnih projekata¹⁸ sa DU. Treća i četvrta obuka iz DU biće organizovane 12-14. oktobra i početkom decembra. Rokovi za opštinske posete postavljeni su sredinom oktobra za prvu grupu i sredinom novembra za drugu grupu poseta i pokretanje reformi.

1.5 Institucionalni razvoj lokalnih mehanizama za ravnopravnost

Provera statusa MRR, održana u avgustu¹⁹, pokazala je da 33 opštine imaju neki oblik MRR, dok je Doljevac jedina opština bez ovog mehanizma. Poziv za dostavljanje predloga projekata za podršku MRR objavljen je 8. septembra i trajeće do 10. oktobra 2016. Cilj poziva je da se ponovo potvrdi uloga lokalnih MRR i unaprede njihovi kapaciteti za sprovođenje mera navedenih u lokalnim akcionim planovima (LAP) usmerenim na pitanja rodne ravnopravnosti u lokalnim zajednicama.

Organizovano je ukupno pet informativnih sesija, tri na jugu i jugoistoku Srbije i dve za jugozapadne opštine. Ukupno je 16 opština prisustvovalo ovim sesijama (25 žena, pet muškaraca). Devet opština nije pokazalo zainteresovanost za informativne sesije odnosno poziv za dostavljanje predloga projekata²⁰.

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (SIPRU) prepoznao je priliku za sinergiju sa programom i dodelio jednog eksperta za podršku LSU u pripremi projektnih predloga za javni poziv Evropskog PROGRESa.

¹⁶ Izveštaj sa obuka, sa evaluacijom, je pripremljen od strane with evaluation, is prepared by the ACESa, i dostupan u Evropskom PROGRESu

¹⁷ Paketi reforme u oblasti dobrog upravljanja osmišljeni su da unaprede pet ključnih principa: odgovornost, transparentnost, efikasnost, učešće i nediskriminaciju.

¹⁸ Aktivnost 2.5 sadrži više detalja o dogovorenom pristupu za ovu aktivnost.

¹⁹ Upitnik rodne ravnopravnosti dostupan je u Aneksu I, Prilog 1.1

²⁰ Žitorađa, Bosilegad, Preševo, Doljevac, Medveda, Bela Palanka, Brus, Kuršumlija, Knjaževac.

1.6 Jačanje kapaciteta i razvoj veština zagovaranja rodne ravnopravnosti zaposlenih u LSU

Ugovor između dve UN agencije potpisana je sa *UN Women* za drugu fazu projekta koji se odnosi na uspostavljanje lokalnih ženskih parlamentarnih mreža potpisana je u septembru. Aktivnosti će početi u oktobru 2016.

1.7 Rodno osetljivo budžetiranje

Program će ispratiti efekte aktivnosti rodnog budžetiranja sprovedenih tokom četvrtog kvartala 2016. tokom pripreme opštinskih budžeta za 2017.

Rezultat 2

Konkurentnost lokalne privrede unapređena poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

Rad programa na konkurentnosti proizveo je rezultate u odnosu na infrastrukturu, preduzetništvo i mikro i mala preduzeća (MMP). Dok je rad na izradi glavnih projekata blizu završetka sa 37 završenih, od 40 odobrenih projekata, postoje indikatori koji potvrđuju značaj tehničke dokumentacije. Ovih 37 glavnih projekata predstavljaju grupu projekata spremnih za izgradnju procenjene vrednosti od 25 miliona evra²¹. Osim prethodno pomenutog Tutina koji je obezbedio donaciju od Turske agencije za međunarodnu saradnju i koordinaciju (TIKA) za izgradnju lokalne osnovne škole, Svrljig će primiti 460.000 evra od Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima za rekonstrukciju škole, a Bela Palanka je obezbedila 70.000 evra za unapređenje energetske efikasnosti u školi, kroz poziv Evropskog PROGRESa za projekte lokalne infrastrukture.

UOP je odobrio finansiranje 14 lokalnih infrastrukturnih projekata, za koje su Evropska unija i Vlada Švajcarske izdvojili 1,5 miliona evra²². Projekti socijalne/zdravstvene infrastrukture će unaprediti uslove života ranjivih grupa i socijalne usluge koje im se pružaju u Brusu i Lebanu, projekti zaštite životne sredine će unaprediti energetsku efikasnost i doprineti smanjenju zagađenja u Kuršumliji, Prijepolju, Beloj Palanci, Bosilegradu i Surdulici, a vodosnabdevanje će biti unapređeno u Bojniku, Sjenici i Ivanjici. Projekti ekonomске infrastrukture u Doljevcu, Priboru i Vranju imaju za cilj unapređenje lokalnog poslovnog okruženja, dok bi poslednja dva trebalo da doprinesu investicijama.

Pored toga, UOP je odobrio projekat koji se odnosi na razvoj Parka prirode „Golija“, koji obuhvata formulisanje planova detaljne regulacije za infrastrukturne koridore i izradu studije o modelima upravljanja za Park prirode „Golija“. Projekat će omogućiti stvaranje uslova za razrešenje imovinskih

²¹ Spisak svih projekata dostupan je u Aneksu II, Prilog 2.1

²² Rezultati poziva za lokalne infrastrukturne projekte dostupni su na

<http://www.europeanprogres.org/konten/sr/509/Rezultati-javnog-poziva-Podrska-razvoju-lokalne-infrastrukture/>

pitanja i izdavanje lokacijskih dozvola. Studija o modelima upravljanja obezbeđiće okvir za održivi razvoj turizma u Parku prirode „Golija“, koji spada među ključne turističke i prirodne vrednosti Srbije.

Učinjen je značajan napredak u odnosu na preduzetništvo. Dvadeset jedno (21) preduzeće je registrovano kroz aktivnosti ženskog preduzetništva, uz 14 tokom prethodnog kvartala. Ukupno 20 od 35 registrovanih preduzeća je u potpunosti opremljeno i operativno, i počelo je da ostvaruje dobit. Pored 35 radnih mesta za žene, vlasnice preduzeća, ova aktivnost omogućila je stalno zaposlenje za deset, i privremeno angažovanje za dve osobe.

UOP je odobrio projekte 17 preduzetnika i MMP nakon Javnog poziva za predloge za unapređenje konkurentnosti kroz otvaranje radnih mesta u privatnom sektoru. Pomoći će dovesti do neposrednog otvaranja 43 radna mesta i sprovođenje 17 projekata društveno odgovornog poslovanja koji će doneti korist lokalnim zajednicama.

U okviru napora da se unapredi poslovni ambijent, UOP je odobrio projekat koji će podržati 34 LSU i druge nosioce javnih nadležnosti da sprovode sistem elektronskog izdavanja građevinskih dozvola. Ova mera će se sprovoditi u partnerstvu sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Nacionalnom alijansom za lokalni ekonomski razvoj (NALED), dok su ključni očekivani rezultati smanjenje broja dana za izdavanje građevinskih dozvola u 34 LSU za 15% i smanjenje odbijenih zahteva za izdavanje dozvola za u proseku 5%.

Projekti javno privatnog partnerstva (JPP) u Raškoj, Knjaževcu i Surdulici, ukoliko budu sprovedeni, povećaće kvalitet javnih usluga kroz zamenu sistema javne rasvete. Pored toga, ove JPP aktivnosti imaju potencijal da generišu uštede od preko 1,7 miliona evra u tri korisničke LSU u periodu od deset godina godina.²³

Poduhvati Programa za unapređenje koordinacije i saradnje između nacionalnih i lokalnih vlasti na primeni politika u oblasti zaštite životne sredine i socijalne zaštite, kroz vertikalnu dimenziju DU, proizveli su neke zaključke. Na primer, prva radionica o primeni socijalne politike dovela je do

²³ Podaci o uštedama su preuzeti iz elaborate koji su LSU dostavile u sklopu svojih aplikacija

identifikovanja izazova u odnosu na planiranje socijalne zaštite, razvoj neinstitucionalnih usluga i propise o radnoj aktivaciji. Zaključeno je da je ključna komunikacija između dva nivoa vlasti da bi se rešili izazovi, da postoji potreba za dodatnim senzitizovanjem opštinskih donosilaca odluka, kao i da treba prepoznati eksterne pružaoce usluga.

Druga radionica o primeni politika u oblasti zaštite životne sredine ukazala je na izazove koji se odnose na odvajanje otpada i reciklažu, prikupljanje/razmenu podataka i kapacitete inspektorata, kao i lokalno planiranje u oblasti upravljanja otpadom. Zaključeno je da su takođe potrebni horizontalna koordinacija, izgradnja kapaciteta i proaktivni stav LSU da bi se prevazišli izazovi u primeni politika u oblasti zaštite životne sredine, kao i da je zakonski okvir unapređen, ali da može biti dodatno ojačan.

Aktivnosti

2.1. Tehnička pomoć LSU da unaprede podsticajni poslovni ambijent

UOP je na sastanku u avgustu 2016. odobrio projekat koji je podnelo Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, čiji je cilj da podrži 34 LSU u primeni sistema elektronskog izdavanja građevinskih dozvola. Projektne aktivnosti²⁴ obuhvataju: jačanje kapaciteta LSU i javnih komunalnih preduzeća (JKP) za primenu sistema kroz obuke i mentorstvo; izradu preporuka za unapređenje organizacije LSU; podršku učitavanju planskih dokumenata u nacionalni centralni registar; i prikupljanje ulaznih informacija koje bi mogle da omoguće buduće unapređenje politika u oblasti planiranja i izgradnje. Projekat će sprovoditi Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED).

Pored toga, program će obezbiti opremu LSU za sprovođenje sistema elektronskog izdavanja građevinskih dozvola. Na osnovu nalaza procene potreba koju je sproveo Evropski PROGRES u februaru 2016, i tehničkih zahteva sistema izdavanja elektronskih dozvola²⁵ i elektronskog predavanja dokumenata²⁶ koje propisuje resorno ministarstvo, Evropski PROGRES je razvio dva paketa opreme²⁷ koja može da se obezbedi LSU. Trideset tri LSU²⁸ koje učestvuju dale su informacije, uz obrazloženje, o željenim mogućnostima opreme. Program će nabaviti traženu opremu tokom 4. kvartala 2016.

Program je nastavio da pruža TP LSU da prikupe i unesu informacije potrebne za izračunavanje njihovog nivoa konkurentnosti u portal konkurentnosti kroz preko 20 sastanaka. Napredak u prikupljanju i unosu informacija registrovan je u svim LSU osim u Vladičinom Hanu i Preševu. Većina LSU je unela preko 90% podataka, a 11 je unelo svih 100%. Najveći izazov za kompletiranje prikupljanja podataka i unos predstavljaju informacije o aktivnim preduzećima koje bi trebalo da obezbedi Republički zavod za statistiku.

²⁴ Projekat se bavi pitanjima koja su identifikovana kroz procenu potreba lokalnih samouprava u primeni elektronskog izdavanja građevinskih dozvola, koju je sproveo Evropski PROGRES u februaru 2016.

²⁵ Minimalni sistemski zahtevi dostupni su na <http://gradjevinskedozvole.rs/Files/00299/minimalni-sistemski-zahtevi.pdf>

²⁶ Instrukcije za formate za elektronske dokumente i njihovo dostavljanje u Centralni registar dostupni su na <http://gradjevinskedozvole.rs/Files/00341/Uputstvo-Formati-elektronskih-dokumenata-i-njihovo-dostavljanje-u-CEOP-u-dopunjeno.pdf>

²⁷ Dve varijante opreme ponuđene LSU su: 1) fotokopir i 2) multifunkcionalni aparat i desktop računar sa monitorom i UPS uređajem.

²⁸ Sve programske LSU osim Brusa dostavile su povratne informacije o potrebama za tehničkom opremom.

2.2. Podrška pripremi tehničke dokumentacije i tenderskih paketa za dva odabrana međuopštinska i najmanje 35 lokalnih projekata ekonomske i društvene infrastrukture

Sprovođenje grantova za glavne/detaljne projekte je pri kraju: od 40 odobrenih grantova, 37 je završeno, 17 tokom ovog izveštajnog perioda. Preostala tri će biti gotova u oktobru 2016.²⁹

Ugovori za razvoj tehničke dokumentacije za izgradnju zaštite od erozije slivova reka Jablanice, Pčinje i Vlasine kao i glavni projekat sa studijom predizvodljivosti za zaštitu od poplava na Južnoj Moravi potpisani su sa Institutom „Jaroslav Černi“, u ukupnom iznodu od 212.000 evra u julu 2016. Izvođač je završio sve aktivnosti ispitivanja lokacije tokom avgusta i septembra 2016.

Na sastanku, u avgustu 2016, UOP je odobrio projekat koji se odnosi na razvoj Parka prirode „Golija“, procenjene vrednosti 350.000 evra, od kojih će 50.000 evra obezbediti projektni partner, Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija. Ova mera ima dve komponente: izradu PDR za infrastrukturne koridore i razvoj studije o modelima upravljanja za Park prirode „Golija“. Tender za formulisanje PDR i studija o modelima upravljanja objavljeni su u septembru 2016. Grad Kraljevo će biti uključen u projekat, obzirom da delimično pokriva teritoriju Parka prirode „Golija“.

2.3 Finansijska i tehnička podrška sprovođenju najmanje dva projekta koja doprinose društvenoekonomskom razvoju (od kojih će bar po jedan sprovesti Program i CFCU)

Program je pomogao Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU Ministarstva finansija (CFCU) da odgovori na komentare *ex-ante* kontrole tenderskih paketa za bolnicu u Vranju i hitnu službu u Novom Pazaru Delegacije Evropske unije. Pomoć je pružena odmah nakon zahteva, u septembru 2016. Budžet za tehnički nadzor je takođe razmotren i u principu dogovoren sa Kancelarijom za evropske integracije Vlade Republike Srbije (SEIO) tokom perioda razjašnjavanja i evaluacije. CFCU ima u planu da oglasi tendere za radove najkasnije u novembru 2016. Program ostaje spreman da pruži tehničku pomoć CFCU i SEIO tokom perioda klarifikacije

Radovi na slivu Puste reke na 13 pregrada započeti su u avgustu 2016. Ugovorena vrednost radova iznosi 167.000 evra. Radovi na slivu Raške na pet pregrada i pošumljavanje 75 ha u vrednosti od 214.000 evra započeti su u septembru 2016. Svi radovi će biti gotovi do kraja 2016. Korisnik JVP „Srbijavode“ nije moglo da obezbedi građevinske dozvole za radove na Trgoviškom Timoku do kraja jula 2016. te je ova nabavka otkazana.

2.4 Tehnička pomoć sprovođenju sporazuma o bespovratnoj pomoći za lokalne infrastrukturne projekte

Još uvek nije gotova evaluacija lokalnih infrastrukturnih projekata koji su podneti u odgovoru na pozive kojima upravlja CFCU. Nema zvaničnih informacija u odnosu na to kada će evaluacija biti završena.

Evaluacija 31 aplikacije primljene kroz poziv³⁰ za projekte lokalne infrastrukture, zatvoren 23. maja 2016, završena je u julu 2016. UOP je odobrio četrnaest (14) projekata u avgustu 2016³¹, dok je četiri projekta od 15. do 18. mesta na rang listi stavljeno na rezervnu listu koja će biti aktivirana ukoliko bude sredstava³². Ukupni budžet za 14 odobrenih projekata iznosi 1.843.576 evra, uključujući doprinose iz opština u iznosu od 336.703 evra (18%).

²⁹ Datumi završetka su: Blace, 15. oktobar, Kuršumlija, 29. oktobar i Novi Pazar, 3. oktobar 2016.

³⁰ Shema bespovratne pomoći predstavljena u januaru 2016. sa modifikacijama programa, pod rukovodstvom UNOPS-a.

³¹ Rezultati poziva dostupni su na internet prezentaciji Evropskog PROGRESA.

<http://www.europeanprogres.org/konten/sr/509/Rezultati-javnog-poziva-Podrska-razvoju-lokalne-infrastrukture/>

³² Leskovac, Tutin, Babušnica i Crna Trava.

2.5 Podrška LSU u razvoju lokalnih politika i/ili administrativnih propisa

Program je uz podršku švajcarskih stručnjaka za DU definisao pristupe za povezivanje odobrenih 14 infrastrukturnih projekata sa DU. Projekti su grupisani u tri kategorije na osnovu njihovog značaja i relevantnosti iz aspekta DU³³. Relevantnije intervencije će uključiti značajniju intervenciju DU. Prva grupa opština biće posećena do kraja novembra da bi se pokrenula DU intervencija u okviru infrastrukturnih projekata.

2.6 Razvoj politika i/ili administrativnih propisa vezanih za vertikalnu koordinaciju između Vlade i lokalnih samouprava u saradnji sa resornim ministarstvima i zainteresovanim stranama

Prva radionica koja je deo napora programa da omogući koordinaciju i saradnju LSU i državnih organa u primeni politika socijalne zaštite održana je od 11. do 13. jula u Aranđelovcu³⁴. Radionici je prisustvovalo 44 učesnika (21 žena, 23 muškaraca): 31 učesnik iz 21 opštine i devet predstavnika iz državnih institucija, udruženja i relevantnih nacionalnih aktera i eksperata.

Druga radionica koja se odnosila na koordinaciju i saradnju lokalnih uprava i državne uprave na primeni politika u oblasti životne sredine, sa fokusom na upravljanje otpadom, održana je od 13. do 15. jula na Kopaoniku. Radionica je okupila 34 učesnika (16 žena, 18 muškaraca).³⁵

Diskusije sa švajcarskim stručnjakom za DU potvrstile su da je celokupan pristup ovoj aktivnosti dobar. Preporučena je izrada dva seta zaključaka koji se odnose i na nacionalni i na lokalni nivo. SKGO će nastaviti da igra aktivnu ulogu, a program bi trebalo da razmotri izradu zajedničkog saopštenja ili sličnog dokumenta koji će sadržati identifikovane preporuke.

2.7 Podrška formiranju najmanje dva JPP za eksploataciju zemljišta ili objekata u vlasništvu LSU

Kao rezultat poziva za pružanje tehničke podrške za uspostavljanje javno privatnog partnerstva u pružanju javnih usluga³⁶, UOP je elektronskim glasanjem 1. jula odobrio TP na tri projekta: u Surdulici, Knjaževcu i Raškoj. Podrška obuhvata tehničke, pravne i finansijske eksperte koji će razviti potpune projekte JPP, sa studijama izvodljivosti, za rekonstrukciju i modernizaciju sistema javne rasvete. Održani su uvodni sastanci sa tri LSU: Raška i Knjaževac su pokazale veliku posvećenost procesu, dok je Surdulica izrazila određene rezerve. Napravljen je plan za slučaj nepredviđenih okolnosti da bi se obezbedila posvećenost LSU, sa rokovima za aktivnosti kojima koje treba da predvode LSU.

2.8 Podrška formiraju novih klastera MSP i postojećim klasterima MSP da razviju zajednički nastup na tržištu i prodor na strana tržišta uvođenjem međunarodnih standarda upravljanja kvalitetom

Uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta i bezbednosti hrane započeto je u devetnaest³⁷ korisničkih malih i srednjih preduzeća (MSP). Ugovoreni pružaoci usluga obavili su inicijalne terenske posete. Proces bi za većinu korisnika trebalo da bude gotov do aprila 2017, osim za jedno MSP koje

³³ Grupa A, najrelevantniji: četiri projekta (Priboj, Bojnik, Vlasotince i Bosilegrad); Grupa B, srednje relevantni: tri projekta (Brus, Doljevac i Lebane); Grupa C, najmanje relevantni – sedam opština (Sjenica, Prijepolje, Vranje, Ivanjica, Bela Palanka, Surdulica i Kuršumlija).

³⁴ Aneks II, Prilog 2.2_Izveštaj sa radionice, Aranđelovac 11-13. jul.

³⁵ Aneks II, Prilog 2.3_Izveštaj sa radionice, Kopaonik 13-15. jul.

³⁶ Javni poziv dostupan je na <http://www.europeanprogres.org/konten/sr/358/>

³⁷ UOP je odobrio grantove za 22 MMP, od čega su dva povukla svoje prijave u prethodnom period izveštavanja. Na nabavku usluga za jedno MMP, koje je tražilo nemački standard za prefabrikovane materijale (RAL-GZ), se čeka usled ograničene ponude na tržištu

uvodi globalni standard dobre poljoprivredne prakse (Global GAP) za koji treba delimično da se sproveđe proces tokom sezone žetve u avgustu.

Finalizovana je programska pomoć klasterima. Administrativno su zatvorena tri sporazuma o bespovratnoj pomoći³⁸ dok se u okviru preostala dva organizuju finalne aktivnosti: klaster „NP Shoes“ sproveo je tri obuke o dizajnu i izradi modela obuće za osam predstavnika pet učlanjenih MSP. Zahvaljujući tome napravljeno je 40 novih modela cipela u skladu sa visokim standardima industrije. Finalni događaj na projektu – sajam obuće, planira se početkom novembra da bi se obezbedila veća vidljivost i promocija proizvoda. Prijepoljski tekstilni klaster priprema posetu Minhenskom sajmu tekstila 16-17. novembra, kada će biti organizovano nekoliko susreta privrednika (B2B). Klaster je raskinuo ugovor sa kompanijom koja je trebalo da organizuje posetu zbog njihovog lošeg učinka i angažovaо konsultanta da podrži proces.

UOP je odobrio finansiranje 17 projekata od kojih će koristi imati preduzetnici, mikro i mala preduzeća kao rezultat poziva za unapređenje konkurentnosti kroz otvaranje novih radnih mesta u privatnom sektoru³⁹. Program će obezbediti 253.880 evra za nabavku opreme korisnicima koja bi trebalo da unapredi njihovu produktivnost. Korisnici obuhvataju dva preduzeća za inženjering i dizajn, šest preduzeća za proizvodnju hrane, šest preduzeća iz tekstilne industrije, dva preduzeća za preradu metala i jednog proizvođača nameštaja. Nabavka opreme je započeta a korisnici su predstavljeni na ceremoniji održanoj u Vranju 30. septembra uz učešće državnog sekretara iz Ministarstva privrede i šefa Operacija II Delegacije Evropske unije.

2.9 Podrška poljoprivrednim proizvođačima da prođu na zajednička tržišta formiranjem zadruga, uvođenjem novih proizvodnih tehnologija i međunarodnih standarda o bezbednosti hrane

Započet je rad na zaštiti geografskog porekla sjeničke stelje, ivanjičkog krompira, vlasinskog meda i sjeničkog kravljeg sira. Sertifikacija autorizovanih korisnika sjeničkog kravljeg sira i sjeničke jagnjetine biće sprovedeni kroz preduzeće ugovoreno za pružanje usluga, dok će konsultanti sprovesti izradu elaborata za zaštitu imena porekla (PDO) za sjeničku stelju i zaštitu geografske oznake (PGI) za ivanjički krompir i vlasinski med.

Prva faza pomoći za 32 grupe poljoprivrednih proizvođača⁴⁰ je pri kraju. Održane su četiri radionice u julu 2016. – dve o instrumentu prepristupne pomoći za ruralni razvoj (IPARD) i izradi biznis plana i dve o upravljanju, finansijama i marketingu za ove grupe. Ukupno je učestvovalo 114 predstavnika i predstavnica iz 32 grupe proizvođača, od kojih su 15 (13%) bile žene a 99 (87%) muškarci. Preostala aktivnost u okviru prve faze pomoći jeste studijska poseta koja se organizuje u konsultacijama sa Ministarstvom poljoprivrede i životne sredine Francuskoj početkom novembra.

UOP je odobrio ograničeni poziv za dostavljanje predloga projekata za drugu fazu pomoći grupama poljoprivrednih proizvođača a on je sproveden od 29. avgusta do 27. septembra 2016. Rezultat toga je da je 30 od 32 grupe poljoprivrednih proizvođača sa pravom učešća podnelo prijave koje se evaluiraju.

2.10 Podrška ženskom preduzetništvu

Evropski PROGRES je završio veći deo nabavki u vezi sa podrškom ženskom preduzetništvu. Od 45 korisnica, 41 je dobila kompletne setove, ili veći deo tražene opreme. Nabavka opreme za preostale

³⁸ Sporazumi o bespovratnoj pomoći za „Turistički klaster Stare Planine“, „Regionalni voćarski klaster južne Srbije“ i „Pešterski agro klaster“ završeni su 15. juna 2016.

³⁹ Javni poziv dostupan je na <http://www.europeanprogres.org/konten/sr/420/>

⁴⁰ Izabrane u okviru poziva za dostavljanje predloga za podršku grupama poljoprivrednih proizvođača.

četiri korisnice, čiji su biznisi u oblasti dečijih igraonica, je kompleksnija i traje duže, jer se tražena oprema mora proizvesti u skladu sa specifičnim dizajnom, i biće završena u četvrtom kvartalu 2016.

Ukupno je završeno 16 tendera i četiri manje nabavke, a tri tendera i jedna manja nabavka su ugovoreni i sada su u procesu izvođenja.⁴¹

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednakе mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

Program je pokrenuo nekoliko inicijativa koje bi trebalo da budu od koristi najranjivijima, posebno Romima, nezaposlenima i mладима. Sprovođenje 16 projekata koji su odobreni za finansiranje u okviru poziva za dostavljanje predloga za pilotiranje mera iz Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja, prvenstveno će unaprediti zapošljivost Roma, pored toga što će rešiti pitanja u zajednici koja se odnose na obrazovanje, zdravlje, socijalnu zaštitu, stanovanje i ljudsku bezbednost. Nove aktivnosti namenjene Romima takođe obuhvataju nastavak projekta za uvođenje globalno prepoznate „El Sistema“ metodologije inkluzivnog muzičkog obrazovanja u muzičkoj školi u Vranju i tri osnovne škole. Od ove intervencije imaće koristi 180 dece, od kojih će bar 20% biti romska deca.

Javni poziv za predloge projekata za sprovođenje stručne obuke u LSU u skladu sa lokalnim akcionim planovima zapošljavanja⁴² doveo je do prijava iz 18 LSU za sprovođenje aktivnih mera u oblasti zapošljavanja, prvenstveno namenjenih grupi nezaposlenih obrazovanih mладих do 30 godina starosti. Ova aktivnost ima potencijal da premaši postavljeni cilj od 100 polaznika, kao i da dovede do desetine novozaposlenih lica.

Evropski PROGRES takođe je pokrenuo nabavku medicinske opreme relevantne za zaštitu reproduktivnog zdravlja žena. Podrška će biti usmerena na devet novih LSU i obuhvatiće zamenu opreme koja je često stara preko 30 godina. Ova intervencija će doprineti unapređenju kvaliteta zdravstvenih usluga za žene, obzirom da korisnički domovi zdravlja godišnje organizuju skoro 60.000 pregleda za žene.

Centar za socijalnu politiku⁴³ (CSP) završio je analizu mehanizama za socijalnu uključivanje i zapošljavanje ranjivih grupa. Ovo istraživanje, između ostalog, pokazalo je da: 31 LSU ima usvojene lokalne akcione planove zapošljavanja; 20 opština ima lokalne strategije razvoja; većina opština ima lokalne savete za zapošljavanje, dok pet opština ima lokalne društveno-ekonomske savete; mere za zapošljavanje sprovode se u 23 LSU u saradnji sa Nacionalnom službom za zapošljavanje (NSZ), dok je pet opština sprovelo mere koristeći sopstvene resurse i bez saradnje sa NSZ; većina opština ima ograničene informacije o lokalnom tržištu rada i nedovoljne kapacitete za izradu lokalnih politika rada. Pored toga, 14 od 34 LSU ima ili radi na izradi strategije socijalne zaštite. Najveći broj korisnika socijalne pomoći imaju pravo na novčanu pomoć. Usluge socijalne zaštite pružaju se u 31 opštini, ali često su nedovoljno razvijene i nejednakost dostupne.

Pored analize, Centar je razvio nekoliko konkretnih proizvoda: metodologija za mapiranje potreba ranjivih grupa za socijalnim uslugama i set mera za zapošljavanje najranjivijih su produkovani i mogu pomoći opštinama da uspostave inovativnije usluge socijalne zaštite i zapošljavanja; Bosilegrad,

⁴¹ Detaljan pregled procesa nabavke je dostupan kod Evropskog PROGRESa

⁴² Javni poziv dostupan je na <http://www.europeanprogres.org/konten/sr/505/>

⁴³ Izabran za partnera u sprovođenju Aktivnosti 3.4 *Podrška pripremi i sprovođenju lokalnih strategija/akcionih planova zapošljavanja i socijalne inkluzije* kroz javnu nabavku koju je organizovao UNOPS

Merošina i Žitorađa su odabrane za uspostavljanje usluga pomoći u kući, koje bi ponudile odgovor na potrebe starijih lica i osoba sa invaliditetom, i omogućile zapošljavanje niskokvalifikovanih žena; Izveštaj procene uključuje i smernice za unapređenje institucionalnih kapaciteta opština u vezi sa strateškim upravljanjem, organizacijom i partnerstvima.

Aktivnosti

3.1 Sprovođenje Istraživanja zadovoljstva građana tokom poslednje godine sprovođenja Programa

Istraživanje zadovoljstva građana biće sprovedeno tokom 2. i 3. kvartala 2017.

3.2 Savetodavne službe za građane omogućavaju građanima da ostvaruju svoja prava i socijalne prinadležnosti

Nisu planirane aktivnosti tokom izveštajnog perioda. S obzirom na to da zvanične najave ukazuju na to da se donošenje Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći ne očekuje tokom 2016, iako se primena najavljuje za 2018, ova aktivnost nije relevantna. Program će pripremiti preporuke da se na ovo pitanje odgovori.

3.3 Razvoj i sprovođenje programa stručne obuke u skladu sa utvrđenim lokalnim ekonomskim potrebama

UOP je u avgustu 2016. odobrio koncepte za sprovođenje stručne obuke u LSU⁴⁴ a one su sprovedene od 17. avgusta do 22. septembra 2016. Poziv je osmišljen tako da podrži LSU u primeni njihovih lokalnih akcionih planova zapošljavanja kroz primenu tri mere koje propisuje Nacionalna strategija zapošljavanja: (1) obuke za poznatog poslodavca, (2) stručna praksa i (3) sticanje određenog praktičnog znanja. Da bi se podržao proces organizovana su tri info sesije u Novom Pazaru, Nišu i Leskovcu od 24. do 26. avgusta. 2016. Učestvovalo je ukupno 40 predstavnika iz 20 LSU, od kojih 22 odnosno 55% muškaraca, a 18 odnosno 45% žena. Rezultat toga bio je da je podneto i ocenjeno 18 prijava⁴⁵. UOP će razmotriti preporuke putem procedure elektronskog glasanja tokom prve polovine oktobra.

3.4 Podrška pripremi i sprovođenju lokalnih strategija/akcionih planova zapošljavanja i socijalne inkluzije

Centar za socijalnu politiku, kao partner u implementaciji, predao je drugi izveštaj o napretku i inicijalni finalni izveštaj procene institucionalnih kapaciteta, socijalnog uključivanja i zapošljavanja ranjivih i marginalizovanih grupa u 34 programske opštine.⁴⁶ U narednom periodu, CSP će biti usmeren na sprovođenje preporuka i primenu metodologije kroz parnjačku proveru i mentorsku podršku.

3.5 Promovisanje aktivne inkluzije i bolje integracije socijalnih i usluga vezanih za zapošljavanje u nedovoljno razvijenim LSU

Podrška samozapošljavanju mladih

Trodnevna obuka o izradi biznis plana⁴⁷ za kandidate izabrane za drugu fazu poziva za podršku samozapošljavanju mladih organizovana je od 20. do 22. jula na Kopaoniku.⁴⁸ Obuku je pohađalo 27

⁴⁴ Javni poziv dostupan je na <http://www.europeanprogres.org/konten/sr/505/>

⁴⁵ Osamnaest LSU koje su se prijavile na poziv su Sjenica, Ivanjica, Raška, Novi Pazar, Priboj, Prijepolje, Vranje, Trgovište, Bujanovac, Leskovac, Babušnica, Aleksinac, Medveđa, Doljevac, Prokuplje, Bojnik, Bela Palanka i Blace.

⁴⁶ Finalni izveštaj i izveštaj o napretku dostupni su u Aneksu III, prilog 3.1.

⁴⁷ Obuka je imala za cilj: 1) izgradnju kapaciteta za pisanje biznis plana, upravljanje MSP, pravni okvir i poslovanje; 2) pružanje tehničke pomoći učesnicima da finalizuju potpuni projektni predlog; 3) obezbeđivanje informacija i saveta o upravljanju poslovanjem u Srbiji, o procedurama, registraciji preduzeća i oporezivanju.

polaznika (3 žene, 25 muškaraca) od 34 izabranih⁴⁹. Različiti vidovi proizvodnje bili su preovlađujuća poslovna aktivnost među izabranim kandidatima, za preko 80% njih (29 prijavljenih).

Do 26. jula, što je bio rok za potpune prijave, 26 kandidata je podnelo predloge projekata. Komisija za evaluaciju predložila je a UOP odobrio u avgustu 2016. finansiranje 22 projekta (10 sa jugozapada i 12 sa jugoistoka) u vrednosti od 183.307 evra. Od 22 kandidata, dve su žene.⁵⁰

Plan za nabavku opreme koja će biti donirana izabranim mladima izrađen je u septembru, a dosad je objavljeno šest tendera, koji pokrivaju otprilike polovinu odobrenog budžeta. Očekuje se da će do kraja godine do 50% opreme biti isporučeno korisnicima.

Pored toga, potpisani je ugovor sa konsultanskom kućom „ENECA“ u septembru za pružanje podrške u vidu obuke i mentorstva korisnicima aktivnosti ženskog preduzetništva i samozapošljavanja mladih. Korisnici će biti edukovani i dobiće pomoć u oblasti pravnog okvira za mala preduzeća u Srbiji, poslovanja, marketinga, upravljačkih veština, finansija i drugih oblasti u skladu sa specifičnim potrebama korisnika i korisnica.

Pilotiranje mera iz Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja na lokalnom nivou

Poziv za dostavljanje predloga za pilotiranje mera iz Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja na lokalnom nivou zatvoren je 4. jula. Predato je ukupno 39 predloga. UOP je odobrio rang listu od 25 predloženih projekata za drugu fazu na sastanku u Vranju održanom u avgustu.

Dvoje konsultanata angažovano je da održi obuku za jačanje kapaciteta romskih OCD. Kapaciteti organizacija prethodno su procenjeni sa ciljem da se odgovori na potrebe i pripreme programi obuke. Predstavnici svih 25 izabranih OCD za drugu fazu uspešno su prošli obuku o upravljanju projektima koja je održana od 3. do 6. avgusta u Nišu⁵¹.

Rok za potpune projektne predloge bio je 17. avgust i primljeno je 23 predloga. UOP je odobrio putem elektronske komunikacije preporuku evaluacione komisije za finansiranje šesnaest predloga u ukupnom iznosu od 150.000 evra⁵².

Od 16 odobrenih projekata, potpisani su sporazumi o bespovratnoj pomoći sa 15 primalaca, dok je jedna prijava još uvek u procedu budžetske revizije.

Music Art Project

Na osnovu pozitivnih rezultata projekta „Orkestri i horovi nade“, kojim su uspešno uvedene inkluzivne metode u muzičko obrazovanje, UOP je na sastanku održanom 10. avgusta u Vranju odobrio dodatno finansiranje ovog projekta u vrednosti do 30.000 evra. Projekat će sprovoditi NVO *Music Art Project* u Vranju, Vranjskoj Banji i Surdulici tokom sedam meseci, počevši od oktobra 2016.

3.6 Poboljšani tehnički kapaciteti lokalnih zdravstvenih centara za zaštitu zdravlja žena

⁴⁸ Aneks III, Prilog 3.2, Izveštaj sa obuke za pisanje biznis plana

⁴⁹ 18 sa jugozapada i 16 sa juga i jugoistoka Srbije.

⁵⁰ Rezultati poziva su dostupni na <http://www.europeanprogres.org/konten/sr/500/>

⁵¹ Aneks III, Prilog 3.3, Izveštaj sa obuke romskih OCD

⁵² Rezultati javnog poziva su dostupni na <http://www.europeanprogres.org/konten/sr/540/>

Izveštaj o proceni⁵³ potrebne medicinske opreme daje uvid u potrebe zdravstvenih centara u devet partnerskih opština Evropskog PROGRESa. Uglavnom su kao prioritet identifikovani stolovi za ginekološke preglede, oprema za kolposkopiju i ultrazvuk. Svi zdravstveni centri poslali su zvanične dopise zainteresovanosti a tender za nabavku medicinske opreme objavljen je u septembru. Ukupna procenjena vrednost tendera je 100.000 evra. Očekuje se da će oprema biti isporučena zdravstvenim centrima do kraja godine.

3.7 Poboljšanje uslova rada i upravljanja lokalnim ustanovama kulture u višeetničkim LSU

Potvrda pristupa ovoj aktivnosti odložena je za 4. kvartal 2016. zbog velikog obima posla oko sprovođenja poziva za dostavljanje predloga projekata i pokretanja velikog broja novih projekata.

3.8 Dva kruga poziva za dostavljanje predloga projekata koji su rezultat partnerstva organizacija građanskog društva i lokalnih institucija vlasti koji će biti finansirani posredstvom Fonda za učešće građana

UOP je kroz proceduru elektronskog glasanja koja je završena 1. jula odobrio finansiranje 24 projekta iz 20 opština⁵⁴ u vrednosti od do 320.000 evra, uz sufinansiranje do 44.300 evra. Većina projekata unapređuje položaj ranjivih grupa, jedan predlog projekta je usmeren na promociju interetničkog i interkulturnog dijaloga među mladima u Bujanovcu, Medveđi i Preševu, dok će se dva projekta baviti pitanjem transparentnosti dodele opštinskih sredstava lokalnim OCD u četiri LSU.

Nakon završetka standardne procedure pojašnjenja i ispravki predloga i budžeta, ukupna vrednost 24 projekta smanjena je na 305.000 evra. Jedan projekat, koji je podnela Opština Bela Palanka, očekuje izdavanje sporazma o bespovratnoj pomoći, dok partnerska organizacija, Udruženje za pomoć osobama sa mentalnim poteškoćama „Mladost“ ne dobije dozvolu za pružanje usluge socijalne zaštite u skladu sa zakonom. Ukoliko Ministarstvo rada, zapošljavanja, boračkih i socijalnih pitanja ne odobri prijavu OCD za licenciranje, projekat će biti otkazan.

Sprovođenje je počelo u septembru, kada su održane tri info sesije za dobitnike bespovratne pomoći o programskim i administrativnim zahtevima programa. Ukupno je 32 učesnika (17 žena i 15 muškaraca) prisustvovalo ovim info sesijama održanim u Nišu, Novom Pazaru i Vranju. Info sesije su pozitivno ocenjene⁵⁵ od strane učesnika, a njihova opšta relevantnost za nastupajuće sprovođenje projekata dobila je najvišu ocenu.

3.9 Podrška mladima u albanskoj zajednici da ovladaju srpskim jezikom

Nakon pozitivnih rezultata projektne intervencije, Koordinaciono telo za opštine Bujanovac, Medveđa i Preševo (KT) predložilo je nastavak podrške i angažovanje asistenata u nastavi tokom školske 2016/2017. godine. Početkom jula odobren je produžetak projekta na još jednu školsku godinu i ugovor je izmenjen.

Regionalni centar za profesionalni razvoj u obrazovanju nastaviće da sprovodi aktivnost, dok će angažovanje asistenata početi od oktobra 2016. i trajati do juna 2017. Oni će nastaviti da rade u istim školama i sa istim odeljenjima, i stoga će sad raditi sa petacima i osmacima. Dodatna odeljenja četvrtog razreda biće dodeljena asistentima koji nemaju pun angažman da bi se ispunio preduslov da imaju maksimalan angažman.

⁵³ Aneks III, Prilog 3.4, Izveštaj o proceni medicinske opreme

⁵⁴ Bela Palanka, Babušnica, Bosilegrad, Bujanovac, Vladičin Han, Vranje, Ivanjica, Knjaževac, Lebane, Leskovac, Medveđa, Novi Pazar, Prijevo, Surdulica, Prokuplje, Priboj, Tutin, Bojnik, Vlasotince, Kuršumlija.

⁵⁵ Aneks III, Prilog 3.5, Evaluacioni izveštaj sa informativnih sesija

U septembru se dvoje asistenata u nastavi povuklo iz ličnih razloga. Jedan asistent je zamenjen kandidatom sa rezervne liste, ali drugi nije, s obzirom na to da preostali kandidati nisu pokazali zainteresovanost za angažman. U saradnji sa KT, Regionalnim centrom i Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, program trenutno razmatra moguća rešenja, a odluka će biti doneta u oktobru 2016.

3.10 Osmišljavanje i sprovođenje ciljanih mera radi smanjenja migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

Nisu planirane aktivnosti tokom ovog perioda izveštavanja.

Rezultat 4

Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

Program nastavlja da donosi vidljivost donatorima, s obzirom na to da je 450 afirmativnih medijskih izveštaja⁵⁶ tačno navelo podršku Evropske unije i Vlade Švajcarske. U poređenju sa istim periodom izveštavanja 2015, broj izveštaja se uvećao za 350. To je prvenstveno rezultat zrelosti faze implementacije i bogatstva aktivnosti za promociju.

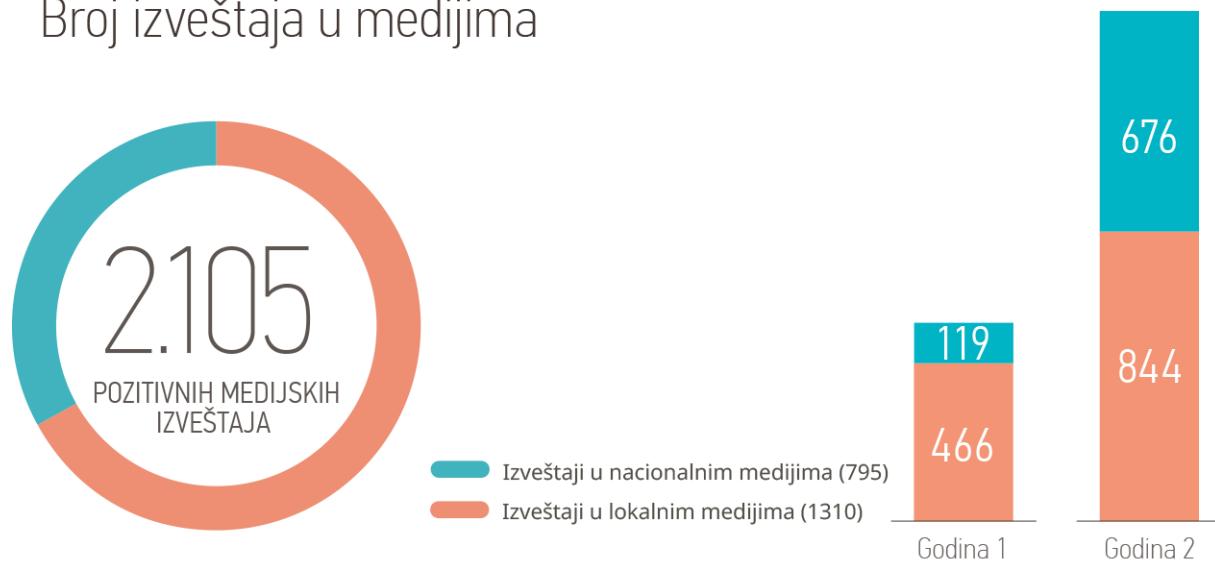
Pored toga, zabeležen je značajan rast pokrivenosti u nacionalnim medijima. Registrovano je trostruko povećanje, od ukupno 200 izveštaja, u nacionalnim medijskim izveštajima tokom prethodnog perioda u poređenju sa šestim kvartalom EU PROGRES programa. Interesovanje nacionalnih medija (Radio televizija Srbije, Fonet i Tanjug) privukle su uglavnom teme podrške ekonomskim i infrastrukturnim projektima.

Mediji su pokazali povećano interesovanje za teme od društvenog značaja, naime socijalno uključivanje kao jedan od osnovnih evropskih principa. Preko 80 medijskih izveštaja bilo je usmereno na unapređenje društveno-ekonomskog položaja ranjivih grupa, a 16 projekata je imalo za cilj unapređenje socijalnog uključivanja Roma na lokalnom nivou.

Ekonomski teme ostaju jedan od prioriteta po pitanju medija i opšte javnosti, stoga je 70 vesti bilo o otvaranju novih radnih mesta kroz podršku EU, Švajcarske i Vlade Republike Srbije namenjenu samozapošljavanju mlađih i mikro i malim preduzećima u programskim opštinama.

⁵⁶ Pregled medijske pokrivenosti dostupan je u Aneksu IV, Prilog 4.1.

Broj izveštaja u medijima

Aktivnosti

4.1 Predočavanje akcija, rezultata i efekata aktivnosti Programa vezanih za ukupne napore Srbije da se pridruži Evropskoj uniji

Posete i događaji

Organizovana su tri događaja visokog profila. U avgustu je uspešno organizovan godišnji (deveti) sastanak Upravnog odbora programa u Vranju, uz prisustvo preko 80 predstavnika donatora, Vlade, LSU, organizacija civilnog društva i medija, uključujući osam gradonačelnika/predsednika opština i četiri zamenika. Novi ambasador Švajcarske za Srbiju i Crnu Goru i novi šef SDC-a posetili su Novi Pazar 26. avgusta 2016, dok je šef Sektora II DEU, posetio Bojnik, Lebane i Vranje 29-30. septembra.

Rad sa medijima

Deset saopštenja za štampu podeljeno je medijima sa informacijama o podršci partnerstvima u zajednici kroz drugi poziv Fonda za učešće građana; UOP; radovima na zaštiti od poplave na Pustoj reci; mladim preduzetnicima; mikro i malim preduzećima i infrastrukturnim projektima; rodnoj ravnopravnosti; Romima; i dva o poseti DEU jugu Srbije.

Medijske aktivnosti obuhvatile su izjave za B92 i Prvu TV o programskoj podršci preduzetništvu, kao i RTS-u o odobrenim projektima na godišnjem UOP. Program je takođe omogućio posetu ekipi studija B Regionalnom centru za poljoprivredni razvoj u Sjenici, Pešterskom agro klasteru i poljoprivrednim proizvođačima da bi predstavila evropsku podršku poljoprivredi u Srbiji i pobila mitove o negativnim efektima članstva u EU.

Podržana su četiri festivala – Folklorni festival u Bosilegradu (28. jul – 3. avgust), festival „Nušićijada“ u Ivanjici (25-28. avgust), Festival mlađih u Knjaževcu (5-10. avgust) i „Nishville“ (11-14. avgust). U potpunosti su ispoštovani visoki standardi vidljivosti postavljeni za festivale a simboli EU/SDC/programa bili su uključeni u promotivni materijal. Donatori su posebno pomenuti tokom otvaranja i brojnih relevantnih aktivnosti, uključujući i događaje za štampu.

Aktivnost na internet prezentaciji i društvenih mrežama je stabilna. Naime, internet prezentacija programa privukla je 5.733 jedinstvenih posetilaca i 9.757 registrovanih poseta. Tenderi i javni pozivi, kao i rezultati, ostaju najposećenije stranice na internet prezentaciji

Internet stranica i društvene mreže

Upotreba društvenih medija za promociju Evropske unije i Vlade Švajcarske postaje sve efikasnija obzirom da je broj pratilaca na Fejsbuku dosegao 3.021, a broj pratilaca na Twiteru 416. Shodno tome, tokom perioda izveštavanja objave na Fejsbuku dosegle su čitave 29.564 osobe, a 32 Tvana redovno su ponovo tvitovali različiti korisnici, uključujući i popularni EU Info centar. Pregled *EU Weekly* koji objavljuje EU Info centar, publikovao je osam članaka, od čega tri o aktivnostima Evropskog PROGRESa, uključujući i uspešnu priču o studentskoj zadruzi u Bujanovcu⁵⁷.

Svih 34 novih i interaktivnih opštinskih profila napravljeno je i objavljeno. Pored toga, napravljene su informativne brošure o svim odobrenim rezultatima poziva za dostavljanje predloga projekata i blagovremeno postavljene na internet prezentaciju sa odgovarajućim saopštenjima za štampu, da bi se omogućila transparentnost objave rezultata.

Alati i vizualna pomagala

Sprovođenje interne komunikacione strategije se nastavilo, a razvijeno je, odnosno ažurirano, i nekoliko ključnih alata važnih za internu i eksternu komunikaciju, uključujući i kalendar događaja i pregled svih projekata EU PROGRESa i Evropskog PROGRESa⁵⁸.

4.2 Sprovođenje kampanja zagovaranja/jačanja javne svesti u partnerstvu sa građanskim društvom uz posvećivanje pažnje evropskim vrednostima

Proces izbora partnera za sprovođenje kampanje je završen. Ugovor će biti potpisani tokom prve nedelje oktobra 2016.

Upravljanje i koordinacija

Upravni odbor projekta

Drugi godišnji sastanak UOP održan je 10. avgusta 2016. u Vranju i na njemu je, između ostalog, odobren godišnji izveštaj za period 1. jul 2015 – 30. jun 2016.⁵⁹ UOP je upotrebio proceduru

⁵⁷ <http://eud.superbdesigns.org/newsletter/euic-newsletter-25-08-2016.html>

⁵⁸ Svi novorazvijeni alati dostupni su kod Evropskog PROGRESa.

⁵⁹ Predlog zapisnika sa sastanka UOP održanog u Beloj palanci biće dostupan na sledećoj adresi <http://www.europeanprogres.org/biblioteka/sr/43/Zapisnici-sa-sastanaka-Upravnog-odbora/>

elektronskog glasanja u dve situacije: prilikom razmatranja projekata preporučenih za finansiranje kroz drugi javni poziv za Fond za učešće građana – ova procedura je završena 1. jula 2016; da razmotri finalne preporuke u vezi sa javnim pozivom za pilotiranje mera iz Strategija za socijalno uključivanje Roma i Romkinja na lokalnom nivou, što je završeno 2. Septembra 2016. Upotreba elektronskog glasanja bila je važna, pošto bi blagovremeno sprovođenje aktivnosti koje su bile predmet elektronskog glasanja bilo ugroženo u slučaju da se čekalo na redovan sastanak UOP.

Naredni sastanak UOP planiran je za početak novembra.

Finansije

Ključni pokazatelji finansijskih rezultata Evropskog PROGRESa su:

- Izvršenje za period izveštavanja iznosi 2.249.330,39 evra
- Izvršenje Programa na dan 30. septembra 2016. godine iznosi 9.357.175,38 evra ili 53.59% budžeta Evropskog PROGRESa
- Planirano izvršenje za četvrti kvartal 2016. godine je 2.561.889,86 evra

Zatražene su treća tranša od 4.630.981,58 evra od DEU i šesta tranša od 720.000 evra od SDC.⁶⁰

Nabavka i bespovratna sredstva

Aktivnosti Evropskog PROGRESa u nabavci bile su fokusirane na nabavljanje opreme za podršku ženskom preduzetništvu, samozapošljavanju mlađih i MSP.

Konkretno, aktivnosti nabavke uključivale su sledeće: objavljivanje pet tendera koji premašuju procenjenu vrednost od 50.000 dolara, od kojih su za dva zaključeni ugovori; 44 tendera vrednosti od 5.000 do 50.000 dolara za nabavku raznih dobara, usluga i radova, od kojih su za 23 zaključeni ugovori; kao i osam postupaka kupovine vrednosti ispod 5.000 dolara, od kojih su za tri zaključeni ugovori.

Nisu uložene formalne žalbe ni na jedan od sprovedenih postupaka nabavke.

Sledeće kupovine su uspešno okončane i ugovori zaključeni:

- Kupovina mašine za obradu ivica kao podrška ženskom preduzetništvu
- Antierozioni radovi na Jusuf potoku
- Radovi na antierozionom pošumljavanju u sливу Raške
- Nabavka pomotivnog materijala za Evropski PROGRES
- Kupovina mašina za tekstilnu proizvodnju kao podrška ženskom preduzetništvu
- Pružanje konsultantskih usluga za međunarodnih standarda kvaliteta i bezbednosti hrane
- Pružanje konsultantskih usluga za sertifikaciju međunarodnih standarda kvaliteta
- Pružanje konsultantskih usluga za sertifikaciju standarda u oblasti prehrambenih proizvoda
- Proužanje tehničke pomoći korisnicima iz posebno ugroženih grupa
- Kupovina mašina za proizvodnju obuće kao podrška ženskom preduzetništvu
- Obezbeđivanje video priloga i reportaže za EP
- Pružanje usluga za kampanju „Približavanje evropskih integracija medijima i mladima jugoistočne i jugozapadne Srbije“
- Kupovina kancelarijskog nameštaja kao podrška ženskom preduzetništvu

⁶⁰ Brojke navedene u ovom delu su provizorne, konačne cifre će UNOPS uključiti u overeni završni račun

- Kupovina centrifugalnog sokovnika kao podrška ženskom preduzetništvu
- Kupovina softvera za upravljanje projektima
- Podrška organizaciji VD radionica za socijalnu zaštitu i zaštitu životne sredine
- Organizacija radionica o programu IPARD i upravljanja poslovanjem za grupe poljoprivrednih proizvođača
- Organizacija obuke za poziv za podnošenje predloga projekata za omladinu na Kopaoniku
- Organizacija obuke iz upravljanja projektima za romske Organizacije civilnog društva
- Organizacija festivala folklora u Bosilegradu
- Pružanje podrške za festival kulture mladih u Knjaževcu
- Pružanje podrške organizaciji sastanka UOP EP u Vranju
- Podrška organizovanju festivala „Nišville“ ,
- Podrška organizovanju tri informativne sesije o implementaciji stručne obuke
- Podrška organizaciji posete švajcarske delegacije Novom pazaru
- Podrška organizaciji festivala „Nušićijada“ u Ivanjici
- Pružanje usluga FIDIC-u za obuke na radnom mestu u Nišu
- Podrška organizaciji posete DEU Lebanu i Vranju

Devetnaest grantova u vezi sa tehničkim planovima i DRP su operacionalno zatvoreni tokom ovog perioda, dok su dodeljena seldeća 54 granta:

- 14 sporazuma o podršci bespovratnim sredstvima izdatim Lokalnim infrastrukturnim projektima
- 23 sporazuma o podršci bespovratnim sredstvima izdatim Fondu za učešće građana
- 15 sporazuma o podršci bespovratnim sredstvima izdatim za pilotiranje mera iz Strategije za socijalno uključivanje Roma na lokalnom nivou
- Grant izdat NALED-u za podršku implementaciji sistema elektronskih građevinskih dozvola u lokalnim samoupravama koje učestvuju u programu Evropski PROGRES
- Grant izdat Udruženju Muzičke Umetnosti za Orkestre i horove nade

Ljudski resursi

Započeto je zapošljavanje za izbor stručnjaka za kojima se pojavila potreba u odgovoru na radne planove programa. Konkretno govoreći, program je angažovao prevodioce za albanski i romski jezik, kao i lektora za srpski jezik. Pored toga, sektor konkurentnosti angažovao je konsultanta za tehničku podršku javno-privatnim partnerstvima, dok će konsultanti za geografske indikacije biti angažovani početkom oktobra 2016. Program je u odgovoru na tekuće aktivnosti angažovao dvoje specijalista za procedre nabavke prema PRAG pravilima i dva konsultanta za razvoj kapaciteta.

Evropski PROGRES započeo je proces reorganizacije Sektora konkurentnosti, kako bi osigurao da su svi potrebni resursi za sprovođenje aktivnosti, naročito onih usmerenih na MMP obezbeđeni. U tom smislu, u sektoru konkurentnosti identifikovana je potreba za otvaranjem radnog mesta programskog službenika za konkurentnost lokalnih privreda i programskih asistenata za lokalne samouprave i agrobiznis. Aktivnosti sektora komunikacija dodatno su ojačane mlađim asistentom za komunikacije zaposlenim u septembru 2016. Program je započeo proces zapošljavanja službenika za programsku podršku u cilju unapređenja saradnje između programa i Službe operacija, kao i u cilju pojačavanja implementacije samih projekata.

Posebna pažnja se obraća evaluaciji učinka, i na ovom planu zaposleni programa su održali periodičnu (polugodišnju) diskusiju o ranije postavljenim ciljevima. Tokom diskusije obrađene su teme njihovog angažmana, postignutih rezultata i ograničenja na koja se naišlo u implementaciji, a rezime same diskusije zabeležen je u o instrumenta za ocenu učinka na internetu.

Održane su, odnosno započete, naredne specifične obuke u sprezi sa praksom:

- Menadžer komunikacija je završio osnovni kurs obuke za upravljanje projektima, što će unaprediti implementaciju UNOPS metodologije za upravljanje u Sektoru komunikacija
- Program obuke odobren od UNOPS (*Company Approved Training - CAT*) zamišljen je kao podrška inženjerima na početku stručnog usavršavanja i most između akademskih zvanja i međunarodno priznatih stručnih kvalifikacija. Zbog toga, dva inženjera i savetnik za razvoj infrastrukture kreću na kurs sertifikacije prema ICE CATS programu pri britanskoj Instituciji građevinskih inženjera.
- Dva člana tima upisala su se na pilot program na Lynda.com, vodećoj platformi za učenje na internetu koja pomaže u učenju osnova poslovanja, softvera, tehnologije i kreativnih veština na radnom mestu. Ova aktivnost je u toku i trajeće do kraja 2016.
- Tri člana tima će odslušati PRINCE2 (*eng. Projects IN Controlled Environment*) osnovni kurs obuke, dok će petoro polagati ispit za praktičara koji će se održati u četvrtom kvartalu 2016.

Logistika

Jedinica za logistiku izveštava o sledećim događajima koji su se desili tokom perioda izveštavanja:

- Prostорије кancelariје Програма redovno су одржаване и обезбеђивана је неophodna логистичка подршка за нesmetano одвijanje активности
- Pet најстаријих возила програма је донирено општинама на југу Србије
- Возила су snabdevena propisanom опремом и потрошним материјалом, а сvi putni планови и путовања су изведенi sa uspehom
- Izvršene су redovne провере sms i satelitske комуникације уз максималне резултате. Сва сигурносна опрема је одржана у нај boljem redu
- Izvedena је годишња посета UNDSS новопазарској кancelariji i usmeno је потврђено да су сви MOSS стандарди у redu.

Bezbednost

Nisu zabeleženi никакви безбедносни проблеми нити претње које се односе на запослене, имовину или просторије Европског ПРОГРЕСА.

Informacione i komunikacione tehnologije

Slede ključne IKT aktivnosti:

- Nabavljena је нова foto-kopir машина за кancelariju Европског ПРОГРЕСа, а на уређај за штампу у Вранju је instaliran softver за digitalno slanje
- Запосленi u kancelariji u Nišu su dobili instrukcije da pristupaju serveru RSPC preko *TeamViewer-a*
- Укупно четири laptop računara које користе запосленi заменjeno је новим uređajima
- Prema захтеву web dizajnera, урађен је *upgrade hosting* platforme за stranicu „Europeanprogres.org“
- Redovno se vrši rezervno kopiranje datoteka i održavanje IKT инфраструктуре

Rizici i problemi

Rizik od odlaganja realizacije Programa zbog izbora na republičkom i/ili lokalnom nivou i dalje je pristutan kod nekih aktivnosti koje zavise od skupština lokalnih samouprava i od saradnje sa novopostavljenim licima u konkretnim aktivnostima. U okviru postizborne kombinatorike, u najmanje šest opština, lica zadužena za kontakt sa programom, uključujući lica zadužena za aktivnosti u vezi sa dobrom upravljanjem, zamenjena su i/ili premeštena u druga opštinska odeljenja. Ovo može smanjiti efikasnost tekućih aktivnosti, a novim osobama će trebati i vremena da se upoznaju sa aktivnostima i pristupima Evropskog PROGRESa. U odgovoru na nastalu situaciju, Evropski PROGRES će poslati dopise lokalnim samoupravama kod kojih su verovatnoća i potencijalni rizik od ovakvog uticaja visoki i tražiti kontinuitet rada, uz isticanje važnosti aktivnosti DU.

U okviru programa utvrđeno je da postizborni period predstavlja rizik po usvajanje planova kapitalnih investicija, završetak postavljanja podataka o konkurenčnosti na portal, kao i po usvajanje odluka skuština opština koje podržavaju projekte javno privatnog partnerstva (JPP). Program je organizovao posete novoizabranim lokalnim vlastima u cilju provere da su svesni strateškog i inkluzivnog pristupa uzetog u okviru priprema planova kapitalnih investicija i da su istima obuhvaćeni svi akteri na lokalnom nivou. Isti pristup je iskorišćen i u vezi sa slanjem podataka za portal o konkurenčnosti; Program je predočivši novoizabranim opštinskim zvaničnicima prednosti portala podstakao LSU da odgovore na ovaj važan zadatki. Pored toga, Program je zvaničnim dopisom i podsetio LSU na preuzete obaveze. Predstavnici Programa posetili su opštine u kojima se ova aktivnost sprovodi. Kao rezultat toga, dva od tri projekta JPP su na putu usvajanja odluke. Program će pratiti razvoj projekata u cilju uveravanja da se svi koraci prate i u cilju pružanja dodatne pomoći ukoliko bude potrebno.

Jedan od glavnih rizika za Evropski PROGRES u smislu veličine uticaja – kašnjenje u realizaciji programa bespovratne pomoći za lokalnu infrastrukturu kojim upravlja CFCU – delimično je rešen. Ukupno kašnjenje CFCU programa bespovratne pomoći sada prevaziđa 12 meseci. Program je, međutim, uspeo da ublaži negativne efekte po realizaciju intervencije dobrog upravljanja i komponente FIDIC obuke na radnom mestu tako što je izveo zaseban program bespovratne pomoći za lokalnu infrastrukturu kako bi se omogućilo sprovođenje ovih intervencija.

Iako su odobrenja novih projekata pozitivan pomak, deo njih nije u početku bio ni predviđen (npr. preduzetništvo mladih), a deo su pilot intervencije (npr. podrška mikro i malim preduzećima ili pilotiranje mera strategije za uključivanje Roma) te predstavljaju rizik. Prvo, svaki ozbiljniji problem koji se pojavi u sprovođenju ovih aktivnosti može da izazove kašnjenja koja se ne mogu rešiti u okviru trenutnog vremenskog okvira programa. U pripremi su mere za ublažavanje pri čemu će Program, na primer, razmotriti direktnu implementaciju u slučaju da LSU do kraja godine ne izvedu javne nabavke potrebne za odobrenje lokalnih infrastrukturnih projekata.

Nadalje, a kao rezultat novosprovedenih aktivnosti, Program organizuje veliki broj nabavki istovremeno u kratkom vremenskom intervalu. Ovo je ambiciozan plan i svako kašnjenje utiče na vremenski okvir za završetak ovih aktivnosti. Program je u okviru odgovora na navedene rizike izradio detaljan plan nabavki uz konsultacije sa kolegama iz operacija, angažovani su dodatni ljudski resursi, odgovornosti su reorganizovane i dogovoren je redovno praćenje napretka.

Registar rizika i problema⁶¹ obuhvata kako inicijalne tako i novouvrđene rizike, kao i informacije o planiranim odgovorima i njihovom statusu. Takođe obuhvata i sve probleme koji su se do sada javili, kao i status mera preduzetih u odgovoru na navedene probleme.

Kvalitet i održivost

Interna provera kvaliteta projekata u UNOPS Srbija

U Evropskom PROGRESu je sprovedena interna provera kvaliteta projekata 11. jula 2016. Ponovo je potvrđeno da je učinak Evropskog PROGRESa zdrav; međutim, pojavila se potreba za ubrzanjem napretka u trećem kvartalu 2016, naročito u pogledu postavljenih finansijskih ciljeva. Program je odgovorio na ovu preporuku i, uopšteno gledano, ispunio ili čak u nekim slučajevima i premašio ciljeve za ovaj period izveštavanja, što će biti podvrgnuto pregledu tokom sledeće interne provere kvaliteta projekata planirane za oktobar 2016.

Kontrola kvaliteta

Program je nastavio sa sprovođenjem raznih provera kvaliteta u cilju provere ispunjenosti postavljenih standarda i očekivanja u pogledu kvaliteta:

- Održano je 30 provera dodeljenih bespovratnih sredstava u cilju obezbeđivanja usklađenosti napretka sa programskim i administrativnim zahtevima
- Organizovane su tri informativne sesije za predstavljanje novim dobitnicima bespovratne pomoći obaveza prema Programu
- U 16 evaluacija obuka potvrđeno je da su bile efektivne i korisne korisnicima
- U 13 provera isporučene opreme potvrđeno je da je bila u skladu sa traženim specifikacijom u pogledu kvaliteta i količine
- Održane su četiri posete projektima na lokaciji, čime se potvrdio zadovoljavajući napredak implementacije.

| Evropski PROGRES je uspostavio i održava Registar kvaliteta⁶² koji nudi uvid u sprovedene provere kvaliteta.

Održivost

Program i dalje primenjuje metodologiju dodele bespovratne pomoći koja korisnicima daje „vlasništvo“ nad aktivnostima; aktivnosti su ugrađene u relevantne nacionalne i lokalne razvojne politike i taj pristup će se i dalje zadržati tokom implementacije. Stalni napor se ulaže u prepoznavanje prilika za sinergiju sa bitnim nacionalnim institucijama – na primer, partnerski projekti koji su razvijeni sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i NALED-om, dok će SIPRU ponuditi tehničku pomoć potencijalnim korisnicima, kako bi se javili na javni poziv Evropskog PROGRESa

⁶¹ Registar rizika i problema je dostupan kod Evropskog PROGRESa

⁶² Registar kvaliteta je dostupan kod Evropskog PROGRESa

Naučene lekcije

U nastavku je dat pregled ključnih lekcija naučenih u ovom kvartalu:

- Posete lokaciji i razgovori sa potencijalnim korisnicima su mehanizmi koje, u okolnostima u kojima je to relevantno i izvodljivo, treba uključiti kao deo procesa evaluacije, odnosno sprovesti nakon evaluacije a pre ugovora (o dodeli bespovratne pomoći). Ove aktivnosti su se pokazale korisnim u određenim pozivima za podnošenje predloga projekata Evropskog PROGRESa (npr. žensko preduzetništvo i preduzetništvo mlađih), pošto mogu poslužiti kao potvrda vrednosti određenog predloga i sposobnosti podnosioca predloga.
- Nabavka specijalizovanih usluga, poput video produkcije ili medicinske opreme, zahteva konkretnu ekspertizu za izradu kvalitetnih tehničkih specifikacija, a za koju je moguće da nije raspoloživa u okviru Kancelarije. Stoga, važno je, a u nekim slučajevima i neophodno, razmotriti angažovanje spoljnih konsultanata koji bi pomogli u izradi potrebnih specifikacija.
- Nerazvijenost tržište za pružanje određenih vrsta usluga uvek sa sobom nosi rizik kašnjenja, a nekad i nemogućnosti ispunjenja obaveza prema Programu. Tokom složenih postupaka nabavke poput tendera za kampanju podizanja javne svesti, dobru praksu predstavlja organizovanje javnih prezentacijskih tendera, uz pridržavanje nrelevantnih propisa i procedura za nabavke. Ovim bi se smanjio rizik od prijema nedovoljnog broja neodgovarajućih ponuda.

Evidencija naučenih lekcija Evropskog PROGRESa se nalazi u Aneksu V, Prilog 5.2.

Plan rada

Plan rada Evropskog PROGRESa za period 1. oktobar – 31. decembar 2016. godine dostupan je u Aneksu V, prilog 5.1 Sledi ključne aktivnosti za naredni period izveštavanja:

Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem/ukidanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

- Aktivnost 1.1 Praćenje usvajanja preostalih osam planova kapitalnih investicija za period 2016-2020
- Aktivnost 1.2 Praćenje realizacije bespovratne pomoći za razvoj GIS i PDR
- Aktivnost 1.3 Održavanje obuke predstavnika LSU za PRAG i javne nabavke
- Aktivnost 1.4 Treća obuka opštinskih centara za dobro upravljanje na temu transparentnosti
- Aktivnost 1.5 Implementacija reforme lokalnog upravljanja
- Aktivnost 1.6 Izbor lokalnih MRR projekata za finansiranje i sklapanje ugovora
- Aktivnost 1.7 Započeto uspostavljanje lokalnih ženskih parlamentarnih mreža

Rezultat 2

Konkurentnost lokalne privrede unapređena poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

- Aktivnost 2.1 Implementacija bespovratne pomoći s NALEDom i nabavka opreme za EBPS
- Aktivnost 2.1 Uneseni svi preostali podaci na Portal konkurentnosti
- Aktivnost 2.2 Ispratiti izradu tehničke dokumentacije za sprečavanje poplava i antierozivne mere za Jablanicu, Vlasinu i Pčinju, i generalnog projekta za Južnu Moravu
- Aktivnost 2.2 Završiti sve grantove za izradu tehničke dokumentacije za lokalnu infrastrukturu
- Aktivnost 2.2 Projekat Golija: ugovoriti usluge za izradu PDR i elaborat modela upravljanja
- Aktivnost 2.3 Ispratiti objavu tendera za radove na bolnici u Vranju i Urgentnog centra u Novom Pazaru u okviru regionalnih infrastrukturnih projekata (kroz CFCU)
- Aktivnost 2.3 Završiti radove na sprečavanju poplava i antierozivnih mera na rekama Pustoj i Raškoj.
- Aktivnost 2.5 Pokretanje DU intervencije u okviru lokalnih infrastrukturnih projekata
- Aktivnost 2.6 Organizovati dve radionice: na temu zaštite životne sredine i socijalne zaštite
- Aktivnost 2.7 Pružiti tehničku pomoć u tri LSU za sprovođenje projekata JPP
- Aktivnost 2.8 Realizovati usluge sertifikacije za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta i bezbednosti hrane; započeti nabavku opreme za 17 korisnika - mikro i malih preduzeća
- Aktivnost 2.9 Ugovaranje usluga za sertifikaciju geografskog porekla; organizovanje studijske posete Francuskoj za GPP
- Aktivnost 2.10 Ugovaranje i nabavke za projekte ženskog preduzetništva

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

- Aktivnost 3.1 Nacrt propozicija za anketu o zadovoljstvu građana
- Aktivnost 3.2 Ponovna konceptualizacija aktivnosti Savetodavne službe za građane

- Aktivnost 3.3 Dobiti odobrenje UOP za projekte stručne obuke i započeti sprovođenje
- Aktivnost 3.4 Pratiti sprovođenje tekućih aktivnosti: Centar za socijalnu politiku, El Sistema
- Aktivnost 3.5 Ugovaranje i nabavka za projekte samozapošljavanja mladih
- Aktivnost 3.5 Praćenje sprovođenja projekata romskih OCD
- Aktivnost 3.6 Ugovaranje i isporuka medicinske opreme
- Aktivnost 3.7 Odlučiti o konceptu za sprovođenje aktivnosti
- Aktivnost 3.8 Praćenje sprovođenja projekata CIF-2

Rezultat 4

Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

- Aktivnost 4.1 Organizacija barem tri visokoprofilna događaja
- Aktivnost 4.1 Distribucija šestog izdanja Biltena
- Aktivnost 4.1 Organizovati likovni konkurs za kalendar Evropskog PROGRESa
- Aktivnost 4.1 Producija pet video priloga i četiri reportaže
- Aktivnost 4.2 Početak realizacije kampanje

Aneks VI - Napredak u odnosu na pokazatelje u matrici logičkog okvira

- Aktivnost završena i rezultati ostvareni u skladu sa postavljenim ciljevima
- Aktivnost se uopšteno gledano odvija u skladu sa planom
- Aktivnost se odvija uz kašnjenje koje je od kontrolom
- Aktivnost je kritična

Objektivno proverljivi indikatori	Napredak tokom perioda izveštavanja	Opšti status
Opšti cilj Doprineti održivom razvoju nerazvijenih delova Srbije stvaranjem povoljnijeg ambijenta za razvoj biznisa i infrastrukture uz primenu principa dobrog upravljanja, čime će se unaprediti mogućnosti zapošljavanja i socijalne inkluzije.		
Srbijski napredak Srbija napreduje na rang listi Izveštaja o poslovanju Svetske banke za najmanje pet mesta. Srbija napredovala na rang listi Izveštaja o globalnoj konkurentnosti za najmanje pet mesta.		
	Mesto Srbije u Izveštaju o poslovanju Svetske banke se poboljšalo za devet mesta u 2016. godini. ⁶³ Sada se nalazi na 59. u odnosu na 68. mesto u 2015. godini. Srbija za sedam mesta popravila poziciju u okviru Izveštaja o globalnoj konkurentnosti za 2014-2015. Trenutno zauzima 94. mesto dok je na listi za 2013-2014. bila na 101. mestu.	
Svrha Programa Unapređenje lokalnog upravljanja i uslova za razvoj biznisa i infrastrukture unapređenjem i/ili jačanjem kapaciteta za planiranje i upravljanje, poboljšanje povoljnog poslovnog ambijenta, kao i unapređenje sprovođenja politika socijalne inkluzije i zapošljavanja.		
Ukupna ulaganja u infrastrukturu povećana za najmanje 10% na godišnjem nivou Najmanje pet novih investicija u industriju do kraja Programa Izvoz sektora MSP povećan za najmanje 5% do kraja Programa	Projekti za planove detaljne regulacije, tehničke projekte, u kombinaciji sa naporima za unapređenje planiranje kapitalnih investicija i uvođenje dobre prakse za upravljanje infrastrukturom stvaraju temelj za povećanje investicija u infrastrukturu. Projekti za klastere, uvođenje standarda kvaliteta, preduzetništvo žena i mladih, podršku MMSP, zaštitu geografskog porekla i akcije realizovane kroz partnerstvo civilnog društva i LSU trebalo bi da doprinesu rastu sektora MSP i olakšanju zapošljavanja.	

⁶³ Izveštaj *Doing Business* za 2016 je objavljen u oktobru 2015.

(Ne)posredne aktivnosti sprovedene u okviru Programa omogućile zapošljavanje najmanje 1.500 ljudi		
Rezultat 1: Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem/ukidanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja		
Aktivnost 1.1.1 Najmanje 50% opština koje učestvuju u Programu uvode planiranje kapitalnih investicija do kraja sproveđenja Programa (početna pozicija 2014: 23%) ⁶⁴	Skupštine opština prihvatile sedam od 15 planova.	Aktivnost završena. Evropski PROGRES obezbeđio je tehničku pomoć za 15 LSU u izradi Planova kapitalnih investicija (PKI). Ova grupa obuhvata deset novih LSU i pet koje su primile pomoć kroz prethodni program, EU PROGRES. Svih 15 korisnika LSU izradile su PKI.
Aktivnost 1.1.2 Najmanje 15 LSU je do kraja Programa dobilo podršku za izradu višegodišnjeg programskog budžetiranja (početna pozicija 2014. godine: pet opština ima delimično programsko budžetiranje) ⁶⁵	Nije bilo aktivnosti u ovom periodu.	Aktivnost završena. Program je pružio pomoć u 15 odabranih LSU (deset novoodabralih i pet koje su primile pomoć kroz EU PROGRES) za uvođenje programskog budžetiranja za 2016. Sve LSU blagovremeno su usvojile programske budžete za 2016.
Aktivnost 1.1.3 Najmanje 15 opština povećava prihode od ubiranja poreza za najmanje 15% do kraja Programa (jačanje odnosa odgovornosti kroz proširenje poreske osnovice i podizanje svesti građana o obavezi da plaćaju poreze). Početna pozicija: broj poreskih obveznika i godišnji prihod od poreza će biti određen za svaku opštinu nakon odabira lokalnih samouprava ⁶⁶	Četrnaest grantova su administrativno okončani, a završavanje dogovora o bespovratnoj pomoći Tutinu i Preševu se čeka zbog povraćaja neutrošenih sredstava.	Aktivnost završena. Program je dao bespovratna sredstva za 16 projekata u vrednosti od 154.000 evra za unapređenje registara poreskih obveznika. Podrška je za rezultat imala prosečno povećanje broja poreskih obveznika od 18%. Očekivani prosečni lokalni prihodi od ubiranja poreza su 13%, ali će ova brojka biti potvrđena kada se izdaju sve prijave poreza za narednu godinu.
Aktivnost 1.2 Kapaciteti za upravljanje geo-prostornim podacima i/ili kvalitet geo-prostornih podataka unapređeni u najmanje deset lokalnih samouprava do kraja Programa. (početna pozicija 2014: 33% po opštini) ⁶⁷	GIS related procurements completed in six LSGs, while in five LSGs are advanced. Nabavke u vezi sa GIS su okončane u četiri LSU a u pet su uznapredovale.	Jedanaest projekata za uvođenje i razvoj geografskog informacionog sistema odobreno je u novembru 2015.g. Bespovratna pomoć predata u decembru 2015.g, realizacija u toku.
Aktivnost 1.2 Najmanje 15 opština izradilo planove detaljne regulacije (PDR) ili plansku dokumentaciju višeg reda koja olakšava razvoj ekonomskih projekata do kraja Programa.	Završena su dva granta za izradu tri PDR u Sjenici i Tutinu. Četiri LSU, Prijepolje, Babušnica, Gadžin Han and Raška su u ovom kvartalu završile osam postupaka ranog javnog uvida.	UOP je odobrio 21 prijavu za izradu 31 PDR. Postupak ranog javnog uvida, obavezan korak u izradi PDR, završen je za 24 plana u 18 LSU, dok su prva dva granta finalizovana.
Aktivnost 1.3 Do kraja Programa su sve opštine obuhvaćene Evropskim PROGRESom uvele mehanizme za praćenje i evaluaciju infrastrukturnih	Jedna obuka održana za 41 opštinskog radnika, 68% muškaraca i 32% žena, iz 18 LSU (14+4), čije su prijave najbolje ocenjene u pozivu za podnošenje	Udruženje inženjera konsultanata Srbije izabrano je da održi obuke o korišćenju modaliteta ugovora Međunarodne federacije inženjera konsultanata (FIDIC).

⁶⁴ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014

⁶⁵ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014

⁶⁶ Godišnji izveštaji LPU

⁶⁷ Prepreke u razvoju infrastrukture, EU PROGRES, 2013

projekata, prepostavljaju primenu ugovora FIDIC nad drugim modalitetima, a Inženjerska komora Srbije je uvela programe obuke u FIDIC-u.	predloga lokalnih infrastrukturnih projekata	Održano pet modula i jedna obuka na radnom mestu.
Aktivnost 1.4 Do kraja Programa su pokrenute, razvijene i sprovedene reforme institucionalnog upravljanja u najmanje pet LSU, s naglaskom na povećanju odgovornosti, transparentnosti i efikasnosti javnih usluga koje pružaju građanima, uz razvoj ili reviziju najmanje deset lokalnih politika ili lokalnih propisa u skladu sa pravnim okvirom RS	Izrađen nacrt reformskih paketa za DU i isti predstavljeni u 20 opština. Devet opština izrazilo zainteresovanost da učestvuje u reformi lokalnog upravljanja. Konkretnе reformske aktivnosti otpočete u dve opštine. Izvedena misija posete švajcarskog stručnjaka za DU.	Završena je Procena upravljanja na lokalnom nivou u 34 LSU. MoR za intervencije u oblasti dobrog upravljanja na lokalnom nivou je potpisana sa 34 LSU. Održane dve obuke o DU za LSU. Izrađen nacrt reformskih paketa za DU. Organizovane četiri posete švajcarskih stručnjaka <i>backstoppera</i> . Konkretnе reformske aktivnosti pokrenute u dve opštine.
Aktivnost 1.5 Lokalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost (MRR) formirani i lokalni akcioni planovi za rad MRR usvojeni u svim LSU obuhvaćenim Evropskim PROGRESom i daju doprinos unapređenju pitanja rodne ravnopravnosti do kraja 2016. Najmanje dve trećine opština obezbeđuju sredstva za aktivnosti lokalnih MRR do kraja Programa. Početna pozicija: Formiran je 31 MRR a dve opštine su imenovale službenike zadužene za rodnu ravnopravnost, 23 opštine obuhvaćene Evropskim PROGRES-om je sačinilo Lokalne akcione planove za unapređenje rodne ravnopravnosti. ⁶⁸	Poziv za podnošenje predloga za podršku lokalnim MRR objavljen 8. septembra i trajeće do 10. oktobra. Održano ukupno pet informativnih sesija, tri na jugoistoku i dve na jugozapadu za predstavnike 16 opština. Provera stanja lokalnih MRR sprovedena u avgustu 2016.	Ukupno 34 opštine ojačane kroz mentorstva i savetodavnu podršku za unapređenje lokalnih MRR i uvođenje rodnih inicijativa na lokalnom nivou. Osnovana dva nova lokalna MRR što ukupni broj lokalnih MRR podiže na 33. Usvojeno šest LAP, tako da ih je ukupno 30. Ukupno trideset dve opštine potpisale Evropsku povelju. UOP u martu odobrio poziv za podnošenje predloga za podršku lokalnim MRR i isti objavio u septembru 2016.
Aktivnost 1.6 Do kraja 2015. godine unapređena znanja najmanje 50% odbornica i odbornika u deset Skupština LSU o pitanjima rodne ravnopravnosti i tehnikama zagovaranja. Odbornice u svih deset LSU su se uspešno zalagale za rešenje najmanje jednog pitanja rodne ravnopravnosti do kraja Programa	Ugovor unutar UN za drugu fazu projekta u vezi sa uspostavljanjem mreža opštinskih odbornica potpisana u septembru 2016. Aktivnosti kreću u oktobru 2016.	Početak ove intervencije je planiran nakon lokalnih izbora u aprilu 2016. Sprovođenje odobrenog projekta počinje u oktobru i trajeće do juna 2017. Projekat uključuje osnivanje deset mreža opštinskih odbornica i jačanje njihovih kapaciteta.
Aktivnost 1.7 Najmanje pet opština uvelo rodno osetljive postupke i prakse budžetiranja do kraja 2016. Održivost akcije obezbeđena usvajanjem odgovarajućih opštinskih odluka do kraja Programa. Početna pozicija: tri opštine sprovele analize budžeta i lokalnih politika iz perspektive rodne ravnopravnosti. ⁶⁹	Propratne aktivnosti sprovešće se u četvrtom kvartalu 2016. tokom priprema godišnjih opštinskih budžeta.	Ukupno devet opština je opredelilo oko 4,5 miliona RSD za aktivnosti usmerene na unapređenje rodne ravnopravnosti. Četiri opštine su uvele ROB kroz različite budžetske linije u opštini tako obezbeđujući uvođenje rodnih politika u okviru budžeta.

Rezultat 2

Povećana konkurentnost lokalne privrede poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

⁶⁸ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014

⁶⁹ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014

Aktivnost 2.1 Ukupan indeks konkurenčnosti povećan za najmanje 10% u svim opštinama obuhvaćenim Evropskim PROGRESom do kraja Programa, ili za najmanje 25% u pogledu jednog od sledećih pod-indeksa: sposobnost lokalne zajednice da upravlja resursima i potencijalima zajednice, ekonomске politike, strategije i mere, finansijski kapaciteti javnog i privatnog sektora ⁷⁰	Tehnička pomoć LSU za uvođenje sistema elektronskih građevinskih dozvola započeto dodelom bespovratnih sredstava NALED. Intervencija bi trebalo da rezultira smanjenjem prosečnog broja dana za izdavanje građevinskih dozvola za 15% i smanjenjem broja odbijenih zahteva za dozvole za 5% u proseku. Portal konkurenčnosti za praćenje indeksa konkurenčnosti ProgramskeLSU se privodi kraju. Jedanaest LSU su postavile 100% podataka, dok je preostalih 21 LSU u opsegu između 40 i 90 %.	U skladu sa izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji, program je prilagodio pristup ovoj aktivnosti i u saradnji sa nadležnim Ministarstvom pruža tehničku podršku programskimLSU u primeni objedinjenog postupka i izdavanja elektronskih dozvola. Pored toga, Program će navakom IT opreme unaprediti tehničke kapaciteteLSU za sprovođenje zakona.
Aktivnost 2.2 Najmanje dva međuopštinska i 35 prioritetnih lokalnih ekonomskih i projekata društvene infrastrukture u skladu sa nacionalnim sektorskim prioritetima i kompletnom tehničkom dokumentacijom izrađeno u skladu sa kriterijuma u okviru PPP5 nakon ocene postojećih postupaka izrade i sprovođenja projekata	Sedamnaest projekata je završeno. Ugovori za projektovanje antieroživne zaštite za slivove reka Jablanica, Pčinja i Vlasina i generalni projekat uređenja toka Južne Morave su potpisani. Objavljeni OPZ za izradu infrastrukturnih koridora i za elaborat modela upravljanja Nacionalnim parkom Golija.	Poziv za izradu glavnih projekata oglašen je u decembru 2014. Na UOP u februaru 2015. odobreno je 40 od 53 prijavljenih predloga projekata. 40 ugovora o bespovratnoj pomoći je potpisano sa LSU u maju 2015. godine, realizacija završena u 37. Ugovori za projektovanje antieroživne zaštite za slivove reka Jablanica, Pčinja i Vlasina i generalni projekat uređenja toka Južne Morave. Na UOP u avgustu 2016. odobren je Projekat Golija – izrada PDR za infrastrukturne koridore i elaborat modela upravljanja.
Aktivnost 2.2 Opštine do kraja Programa sačinile i podnеле najmanje 20 projekata za finansijsku podršku drugim programima koji se finansiraju iz drugih izvora.	U odgovoru na poziv za treći Prekogranični program Srbija – Crna Gora, čiju je izradu i objavljivanje podržao Evropski PROGRES, LSU su podnеле 141 predlog projekata. Ovaj poziv je privukao više interesovanja u poređenju sa prethdnim, kada se prijavilo 102, odnosno 56 LSU.	Nakon odobrenja UOP u septembru 2014. Evropski PROGRES je pružio podršku za rad Zajedničkom tehničkom sekretarijatu Instrumenta za prepristupnu pomoći Prekograničnog programa Srbija – Crna Gora. Grant je realizovan.
Aktivnost 2.3 Najmanje jedan prioritetni međuopštinski projekat sproveden do kraja Programa	Izgradnja i opremanje objekta su završeni i predavanja su počela u oktobru 2015.	Aktivnost je završena. Građevinska dozvola izdata je 1. decembra 2014. Ugovor za izgradnju Ekonomskog fakulteta u Subotici, Odeljenja u Bujanovcu, potписан je u januaru 2015, izgradnja završena u septembru 2015. i objekat je u potpunosti funkcionalan.
Aktivnosti 2.3 i 2.4 Usluge nadzora nad radovima pružene Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU kao naručiocu za prioritetni infrastrukturni projekat koji sprovodi.	Tenderski dosjedi pripremljeni i usaglašeni sa SEIO i CFCU.	Na UOP održanom u novembru 2015. odobreni su projekti za završetak izgradnje i opremanje bolnice u Vranju i za izgradnju i opremanje zgrade Urgentnog centra u Novom Pazaru. Tender za radove još nije objavljen te stoga ova aktivnost nije izvodljiva u ovom trenutku pošto će nadzor nad radovima biti realizovan nakon početka izvođenja.

⁷⁰ Kako je identifikovano u rangiranju Srbije u Izveštaju o poslovanju Svetske banke za 2014.

Aktivnosti 2.3 i 2.4 Tehnička podrška pružena SEIO i Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU u pripremi i pokretanju Programa bespovratne pomoći i praćenju njegovog sprovođenja	Na UOP u novembru 2015. odobreno je sprovođenje tri projekta za zaštitu od poplava i antierozivne radove. Radovi na rekama Pusta i Raška ugovoreni.	Uprkos blagovremenoj tehničkoj pomoći Programa, CFCU je objavio poziv za projekte lokalne infrastrukture tek u martu 2015, pet meseci kasnije nego što je prvobitno planirano. S obzirom na to da su registrovana dodatna kašnjenja, pružanje prvobitno planirane tehničke pomoći nije izvodljivo. Ovaj problem je saopšten na UOP i Program će zatražiti smernice.
Aktivnost 2.4 Pružena podrška u izradi najmanje 12, a najviše 34 lokalna i najmanje jednom međuopštinskom infrastrukturnom projektu podnetom u okviru poziva za dostavljanje predloga projekata Sektora za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU.	Dvadeset šest kompletnih zahteva iz 23 LSU poslate su u CFCU do krajnjeg roka 21. marta 2016. CFCU još uvek vrši evaluaciju. UOP je u avgustu odobrio 14 projekata za finansiranje a četiri projekta su na rezervnoj listi, iz poziva za lokalnu infrastrukturu koji je raspisao Evropski PROGRES. Dodela bespovratnih sredstava za 14 projekata su ugovorena.	Evropski PROGRES je organizovao informativne sesije kako bi predstavio poziv CFCU i podržao LSU u izradi sažetaka predloga projekta. Sve 34 programske LSU i Vranjska Banja odgovorile su na poziv i predale 52 sažetka predloga projekta. CFCU je poslao zahtev 25 LSU da podnesu kompletne zahteve za 30 sažetaka predloga projekta koji su prošli evaluaciju u februaru 2016. Poziv za podnošenje predloga projekata lokalne infrastrukture oglašavan je od marta do maja 2016. na avgustovskom UOP odobreno je 14 projekata.
Aktivnost 2.5 Do kraja Programa sprovedena sveobuhvatna studija procene svih LSU sa preporukama da preko svojih nadležnih službi formulisu i usvoje kriterijume i postupke za ocenu prednosti i mana mogućnosti da same pružaju neku uslugu ili da njen pružanje povere privatnom sektoru/drugom subjektu, i njen sprovođenje podržano.	Četrnaest odobrenih infrastrukturnih projekata je analizirano i dogovorene su preporuke za intervencije u smislu DU. Posete prvoj grupi opština će se realizovati krajem novembra u cilju pokretanja intervencija DU u okviru infrastrukturnih projekata.	Odobrenjem finansiranja za 14 infrastrukturnih projekata Evropskom PROGRESu je započeo ovu aktivnost.
Aktivnost 2.6 Rešavanje najmanje tri prepreke u vertikalnoj koordinaciji između Vlade RS i LSU započeto ili okončano do kraja Programa kroz redovne, strukturirane i tematske konsultacije sa nadležnim ministarstvima i institucijama i u saradnji sa SKGO, čime se pozitivno utiče na odgovornost, transparentnost, delotvornost i efikasnost LSU.	Druga radionica posvećena primeni politike zaštite životne sredine održana je od 13-15. jula na Kopaoniku. Radionicu je prisustvovalo 34 učesnika, (16 žena, 18 muškaraca). Početna radionica iz oblasti socijalne zaštite održana je od 11-13. jula u Aranđelovcu. ⁷¹ Radionicu je prisustvovalo 44 učesnika (21 žena, 23 muškarca).	Ova aktivnost će se podeliti na dve glavne teme, u skladu sa dogовором са SKGO и SIPRU: 1. тема ће бити примена Закона о заштити животне средине и пратећих прописа на локалном нивоу, а 2. тема ће бити примена Закона о социјалној заštiti. Одржане су кonsultacije са SKGO и SIPRU и направљен је план за рад на radionicama. Укупно три radionice су одржане до сада.
Aktivnost 2.7 Razvijena i do kraja Programa sprovedena najmanje dva modela javno-privatnih partnerstava	Pružanje tehničke pomoći za izradu projekata JPP koju je UOP odobrio Surdulici, Knjaževcu i Raškoj za rekonstrukciju i modernizaciju sistema javne rasvete. Započeta je izrada predloga projekta JPP a detaljna mapa puta za pružanje tehničke podrške predstavljena trima LSU.	Javni poziv za pružanje tehničke pomoći za uspostavljanje JPP za pružanje javnih usluga trajao je od januara do marta 2016. Tri korisničke LSU su odobrene od strane UOP u julu i razvoj predloga projekata JPP je otpočet.

⁷¹ Aneks II, Prilog 2.2_Izveštaj sa radionice, Aranđelovac 11-13. jul.

Aktivnost 2.8 Najmanje 30 MSP uvelo međunarodne standarde kvaliteta ili bezbednosti hrane (ISO 9000, HACCP, Global GAP, itd.) i okupilo se u najmanje dva nova klastera i/ili zadruge.	Program je ugovorio saradnju sa konsultantskom firmom za uvođenje i sertifikaciju međunarodnih standarda bezbednosti hrane i upravljanje kvalitetom i HALAL standarda u 19 opština.	UOP je u julu odobrio javni poziv za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane i isti je sproveden u oktobru 2015. Finansiranje je odobreno dvadeset dvema opštinama korisnicama. Konsultantski rad na uvođenju i sertifikaciji započeo.
Aktivnost 2.8 Sačinjeni i usvojeni kriterijumi i transparentan postupak za odabir 30 MSP koja će proći postupak sertifikacije ili ponovne sertifikacije SUK. Postupak formiranja klastera/zadruga koji će za posledicu imati jasno i adekvatno regulisane novoosnovane pravne subjekte pripremljen i usvojen, što za rezultat ima jasno i adekvatno uređena novoosnovana pravna lica.	UOP je odobrio predloženih 17 preduzetnika, mikro i malih preduzeća u vrhu rezultata javnog poziva za podnošenje predloga projekata za unapređenje konkurenčnosti kroz otvaranje novih radnih mesta u privatnom sektoru. Svi procesi nabavki su definisani i počinju.	UOP odobrio Javni poziv za podnošenje predloga projekata za unapređenje konkurenčnosti kroz otvaranje novih radnih mesta u privatnom sektoru i isti sproveden u toku juna 2016. Snabdevanje opremom odobreno za 17 preduzetnika, mikro i malih preduzeća.
Aktivnost 2.8 Do kraja Programa najmanje 20 MSP, članova klastera, uvelo inovacije ili koriste inovativne tehnike razvoja tržišta.	Tri ugovora o grantu su administrativno zatvorena. Ugovori o grantu sa tekstilnim klasterom iz Prijepolja i obućarskim klasterom iz Novog Pazara su produženi do novembra 2016.	Nakon odobrenja UOP, Evropski PROGRES je sproveo javni poziv za pružanje podrške klasterima u zajedničkom nastupu na tržištu i uvođenje inovacija. UOP je odobrio pet projekata za finansiranje u iznosu od 145.000 evra. Tri ugovora o donaciji su završena, a dva su u toku.
Aktivnosti 2.9 i 3.10 Najmanje 30 poljoprivrednih proizvođača, članova zadruga, do kraja Programa u proizvodnji primenjuje nove tehnike i tehnologije.	Pružanje podrške grupama poljoprivrednih proizvođača (GPP) nastavljeno organizacijom četiri radionice sa 114 učesnika iz 32 PPG. Javni poziv za drugu fazu podrške sproveden i 30 korisnika podnelo prijave. Evaluacija u toku.	Prvi deo podrške Programa GPP je u završnoj fazi i izvedene su sve planirane aktivnosti. Organizacija studijske posete jednoj od država EU je u toku. Aktivnosti druge faze podrške Programa GPP počete sprovodenjem ograničenog poziva od 29. avgusta do 27. septembra 2016.
Aktivnost 2.9 Najmanje tri tradicionalna poljoprivredna proizvoda registrovana ili sertifikovana sa zaštićenom oznakom porekla i oznakom geografskog porekla u PO Programa sa uvećanjem za barem 50% do kraja Programa (početna pozicija 2014: osam proizvoda sa zaštićenom oznakom porekla) ⁷²	Tender za pružanje konsultantskih usluga za sertifikaciju ovlašćenih korisnika sa zaštitom geografskog porekla za sjenički sir i jagnjetinu završen, evaluacija u toku. Oglas za slobodna radna mesta konsultanata za geografsko poreklo je zatvoren, a izbor je u toku.	Procena grupe poljoprivrednih proizvođača i geografskog porekla završena u maju 2015. Program razvio i sproveo javni poziv putem kog su odabrana četiri tradicionalna proizvoda. Izbor zaposlenih i konsulanata za pružanje usluga pri izradi elaborata i sertifikaciju ovlašćenih korisnika u toku.
Aktivnosti 2.10 i 3.10 Otvoreno najmanje 80 novih radnih mesta za žene kao rezultat dodele bespovratne pomoći za pokretanje najmanje 40 firmi do kraja Programa.	Dvadeset jedna firma je registrovana pored 14 firmi iz prethodnog kvartala. Ukupno 20 od 35 registrovanih firmi su u potpunosti snabdevene opremom i rade. Ukupno šestoro ljudi je dobilo stalno zaposlenje pored prethodnih četvoro, a dvoje je u ovim malim firmama zaposleno na određeno vreme.	Poziv za dostavljanje predloga projekata odobren je u aprilu 2015. na UOP, a oglašen je u junu 2015. Održano je sedam info sesija u periodu mart – april 2015. na kojima je poziv najavljen. Informativnim sesijama je prisustvovalo ukupno 422 učesnika (405 žena i 17 muškaraca). Održano je devet obuka za izradu biznis planova, od čega je 147 učesnica imalo koristi. Konkurs je završen u julu 2015, primljeno je 137 prijava, završena je evaluacija i UOP je podržao finansiranje 48 predloga. Tri kandidata su se povukla. Do sada je registrovano ukupno 35 firmi,

⁷² Zavod za intelektualnu svojinu Srbije (2014) Spisak oznaka geografskog porekla registrovanih u Zavodu za intelektualnu svojinu, dostupno na: <http://www.zis.gov.rs/prava-intelektualne-svojine/oznake-geografskog-porekla/spisak-ogg.953.html> (1. februar 2014.)

		od čega je 20 potpuno opremljeno i radi. Preduzetnici će dobiti mentorsku podršku za uvođenje u posao, koja počinje u oktobru 2016.g. i traje do maja 2017.
Rezultat 3: Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije		
Aktivnosti 3.4 i 3.10 Akcioni planovi zapošljavanja i socijalne inkluzije usmereni u jednakoj meri na oba pola do kraja Programa sačinjeni i integrisani u srednjoročno budžetsko planiranje svih LSU obuhvaćenih Evropskim PROGRESom (početna pozicija 2014: četiri LSU imaju Strategije o socijalnoj inkluziji) ⁷³	Završeni izveštaji o procenama institucionalnih kapaciteta, socijalne zaštite i zapošljavanja ranjivih i marginalizovanih grupa, kao i nekoliko preporuka u vezi sa unapređenjem institucionalnih kapaciteta.	Implementacioni partner je odabran i ugovorno angažovan. LSU će dobiti podršku u proceni potreba ranjivih i marginalizovanih grupa, reviziji, razvoju novih i/ili ažuriranju postojećih relevantnih lokalnih politika, izgradnji kapaciteta relevantnih lokalnih institucija, a zatim i za pilotiranje novih politika. Intervencija će ponuditi grantove za pokretanje posla lokalnim ranjivim i marginalizovanim grupama. Završeni izveštaji o procenama institucionalnih kapaciteta, socijalne zaštite i zapošljavanja ranjivih i marginalizovanih grupa, uključujući i kriterijume za izbor opština.
Aktivnost 3.5 Najmanje 50% nezaposlenih Roma obuhvaćeno aktivnim merama tržišta rada do kraja Programa (početna pozicija 2013. godine: 38%) ⁷⁴	Deo ove aktivnosti je uključen u pristup za aktivnost 3.4 <i>Samozapošljavanje mladih</i> Trodnevna obuka za izradu biznis planova organizovana za 27 kandidata iz užeg izbora u julu na Kopaoniku. UOP u avgustu odobrio 22 projekta. Plan nabavke definisan i šest tendera objavljen. U septembru sklopljen ugovor sa ENECA o držanju obuke i mentorskoj podršci korisnicama i korisnicima projekata ženskog preduzetništva i samozapošljavanja mladih. <i>Romske OCD</i> Trideset devet prijava podneto u okviru javnih poziva. UOP u avgustu odobrio rang-listu 25 projekata. Obuka o upravljanju projektima održana u avgustu sa ciljem izgradnje kapaciteta romskih OCD i pripreme kompletnih predloga projekata. Dvadeset i tri predloga projekata su primljena, a 16 odobreno za finansiranje. UOP je u avgustu odobrio nastavak finansiranja <i>Music Art Projecta</i> koji će se počev od oktobra 2016. sprovoditi u	Deo ove aktivnosti je uključen u pristup za aktivnost 3.4. Javni poziv za podršku samozapošljavanju mladih odobren na sastanku UOP u martu i objavljen od 28. marta do 11. maja. Devet info sesija kojima je prisustvovao 201 učesnik održano u maju i junu. U junu primljeno ukupno 93 prijave i održano 50 razgovora. Trodnevna obuka za izradu biznis planova organizovana za 27 kandidata preporučenih za drugu fazu. Ukupno 22 projekta odobrena na UOP u Vranju 10. avgusta. Poziv za podnošenje predloga projekata za pilotiranje implementacije mera iz Strategije socijalnog uključivanja Roma na lokalnom nivou zatvoren je 4. jula. Podneto je ukupno 39 prijava. UOP je u Vranju 10. avgusta odobrio rang-listu 25 predloženih projekata. Na UOP je konačno odobreno 16 projekata. UOP je na sastanku održanom 10. avgusta u Vranju odobrio nastavak finansiranja <i>Music Art Projecta</i> .

⁷³ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014

⁷⁴ Izveštaj o zapošljavanju Roma, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, Beograd, 2013

	Vranju, Vrantskoj banji i Surdulici.	
Aktivnosti 3.8 i 3.10 Do kraja Programa podržano najmanje 40 projekata koji su u partnerstvu pripremili lokalne samouprave i organizacije civilnog društva. Najmanje pola LSU koje su imale koristi od takvih projekata do kraja Programa sačinile i usvojile kriterijume za transparentno i nediskriminatoryno izdvajanje sredstava iz lokalnog budžeta za OCD.	Završeno je osamnaest projekata Fonda za učešće građana (CIF). U avgustu sklopljeni ugovori za dvadeset tri projekta koji počinju u septembru. Održane tri info sesije za dobitnike bespovratnih sredstava u Nišu, Novom Pazaru and Vranju.	Tokom prvog poziva za CIF, primljeno je 77 prijava iz 32 opštine. Na UOP u decembru 2014. odobreno je 20 projekata za finansiranje u iznosu od 397.765 evra. Dvadeset projekata je ugovoren, dva su otkazana a 18 završeno. Drugi javni poziv za CIF je odobren na sastanku UOP u martu. Drugi javni poziv za CIF objavljen 21. marta i trajao je do 12. maja. Održane su četiri info sesije uz prisustvo 129 učesnika. Primljeno je ukupno 48 prijava i preporučeno je finansiranje 24 projekata u ukupnom iznosu od 320.000 evra.
Aktivnost 3.1 Zadovoljstvo građana opštinskim uslugama, radom lokalnih vlasti i skupština opština povećano za 10% do kraja Programa ⁷⁵	Nikakve aktivnosti nisu planirane tokom ovog perioda.	Istraživanja zadovoljstva građana biće sprovedena u toku poslednje godine sprovođenja programa.
Aktivnosti 3.3, 3.5 i 3.10 Najmanje 100 nezaposlenih uspešno okončalo organizovanu stručnu obuku do kraja Programa i uvedeni su održivi dodatni kursevi koji će se organizovati i nakon okončanja Programa kako bi povećali mogućnosti za zapošljavanje učesnika u obuci.	Javni pozivi za LSU da počnu sa sprovođenjem stručne obuke otvoreni su 17. avgusta a zatvoreni 22.septembra 2016. Tri info sesije održane u Novom Pazaru, Nišu i Leskovcu u periodu od 24. do 26. avgusta pred ukupno 40 predstavnika (22 muškarca i 18 žena). Osamnaest prijava primljeno, evaluacija u toku.	Javni poziv za podnošenje predloga projekata za stručno usavršavanje sproveden je u avgustu i evaluacija se prviči kraj. Predlozi projekata će se sprovoditi od oktobra 2016. do juna 2017.
Aktivnost 3.6 Efikasnost i delotvornost najmanje tri zdravstvena centra poboljšana do kraja Programa nabavkom nove medicinske opreme za zaštitu zdravlja žena ⁷⁶	Završen je izveštaj o proceni potrebne medicinske opreme. Svi domovi zdravlja su poslali zvanična pisma o zainteresovanosti, a raspisivanje tendera za nabavku medicinske opreme najavljen je za septembar. Oprema će biti isporučena do kraja godine.	Završen je izveštaj o proceni potrebne medicinske opreme. Svi domovi zdravlja su poslali zvanična pisma o zainteresovanosti, a raspisivanje tendera za nabavku medicinske opreme najavljen je za septembar. Očekuje se da će oprema biti isporučena domovima zdravlja do kraja godine.
Aktivnost 3.7 Unapređena najmanje četiri kulturna centra u multietničkim opštinama (npr. za među-kulturalnu muzičku, pozorišnu i likovnu produkciju).	Nikakve aktivnosti nisu planirane tokom ovog perioda.	Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa dostavilo je koncept za ovu aktivnost. Pristup će se razviti i o njemu će se odlučiti u narednom kvartalu.
Aktivnost 3.9 Do 400 mlađih i nezaposlenih državljana Srbije albanskog porekla u području obuhvaćenom Programom unapredilo znanje srpskog jezika tokom sprovođenja Programa ⁷⁷	Regionalni Centar za stručno usavršavanje u obrazovanju nastavlja sa izvršenjem ove aktivnosti, a angažovanje asistenata počinje od oktobra 2016. i traje do juna 2017.	Implementacioni partner za angažovanje i rukovođenje asistentima u nastavi u četiri osnovne škole u Preševu i Bujanovcu koje podučavaju srpski kao nematernji jezik je angažovan u avgustu 2015. Izvršena je nabavka udžbenika,

⁷⁵ Polaznu osnovu za Istraživanje zadovoljstva građana predstavlja anketa sprovedena 2013. dok će nova anketa biti sprovedena 2017. na kraju programa

⁷⁶ Procena potreba zdravstvenih centara omogućice Programu da ustanovi polazne indikatore za evaluaciju povećanja efikasnosti koja će biti organizovana na kraju Programa.

⁷⁷ Ovaj indikator će se promeniti i uključiti nalaze i preporuke Studije izvodljivosti Koordinacionog tela, čiji su rezultati predstavljeni u avgustu 2014.

		<p>priručnika za nastavnike i pomoćnih nastavnih sredstava i isti su isporučeni u 16 osnovnih škola u Preševu, Bujanovcu i Medveđi.</p> <p>Održan je treći ciklus testiranja koji je pokazao da se znanje srpskog kao nematernjeg jezika značajno popravilo među učenicima koji su koristili ovu aktivnost. Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa predalo je zahtev za produžetak ovog projekta za još jednu godinu. Početkom jula je odobreno produženje projekta za još jednu školu.</p>
--	--	---

Rezultat 4: **Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti**

Procenat građana koji povezuju evropske integracije sa manjom nezaposlenošću i boljim uslovima života, kao i sa uređenom državom i nepričasnom upravom povećan za 10% do kraja Programa ⁷⁸	<p>Ključni rezultati/ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizovane tri posete visokog profila, jedna na ambasadorskom nivou • Organizovana tri velika događaja, od kojih je jedan bio sastanak UOP • Podržana četiri lokalna festivala • Pripremljeno deset saopštenja za medije • Generisano 450 pozitivnih medijskih izveštaja • Pripremljeno sedam sveobuhvatnih brifinga • Internet stranica programa privukla je 9.757 jedinstvenih posetilaca, u proseku 3.252 posete mesečno • Stranica na Facebooku privukla novih 220 „sviđanja“ a nalog na Twitteru prikupio 65 novih pratilaca • Pripremljen novi promotivni materijal za Program i dodatne aktivnosti po sektorima 	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena Strategija komunikacija i završena evaluacija nakon polovine projekta; • Organizovano dvadeset poseta visokog profila, jedanaest na ambasadorskom nivou; • Organizovano devetnaest velikih događaja, od čega pet sastanaka UOP; • Podržano četrnaest lokalnih festivala • Pripremljeno 60 saopštenja za štampu; • Generisano 2.095 pozitivnih medijskih izveštaja; • Pripremljeno 51 sveobuhvatnih brifinga; • Pet izdanja kvartalnog Biltena distribuirana; • Od postavljanja, internet prezentacija redovno održavana i privlači u proseku 9.000 jedinstvenih posetilaca mesečno, a ukupno 82.447 poseta; • Stranica na Facebooku privukla 3.020 „sviđanja“ a nalog na Twitteru prikupio 415 pratilaca; • Promotivni materijal za Program se redovno proizvodi; • Uspešno organizovana dva likovna konkursa za Evropski PROGRES
Dve kampanje zagovaranja/jačanja javne svesti koje promovišu evropske vrednosti sprovedene tokom trajanja Programa	Sprovedena tenderska procedura i implementacioni partner za Kampanju izabran.	Implementacioni partner za Kampanju izabran. Čeka se potpisivanje ugovora.

⁷⁸ Kako će biti ukazano u nalazima Istraživanja zadovoljstva građana za 2017. i u poređenju sa rezultatima Istraživanja zadovoljstva građana iz 2013

